

***Wynik bieżący
w jednostkach samorządu
terytorialnego w latach 2021-2023***

Warszawa 2024

Spis treści

Wprowadzenie	2
Część I Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego	4
1. Dochody bieżące	4
2. Wydatki bieżące	6
3. Dochody majątkowe	8
4. Wydatki majątkowe	9
5. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	9
Część II Wykonanie budżetów gmin	13
1. Dochody bieżące	13
2. Wydatki bieżące	15
3. Dochody majątkowe	17
4. Wydatki majątkowe	18
5. Wynik budżetów gmin	18
Część III Wykonanie budżetów powiatów	22
1. Dochody bieżące	22
2. Wydatki bieżące	23
3. Dochody majątkowe	25
4. Wydatki majątkowe	27
5. Wynik budżetów powiatów	27
Część IV Wykonanie budżetów miast na prawach powiatu	30
1. Dochody bieżące	30
2. Wydatki bieżące	32
3. Dochody majątkowe	33
4. Wydatki majątkowe	35
5. Wynik budżetów miast na prawach powiatu	35
Część V Wykonanie budżetów województw	38
1. Dochody bieżące	38
2. Wydatki bieżące	39
3. Dochody majątkowe	41
4. Wydatki majątkowe	43
5. Wynik budżetów województw	43
Część VI Podsumowanie	46

Wprowadzenie

Ministerstwo Finansów prezentuje krótkie podsumowanie sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego, dokonane w oparciu o osiągnięte – bieżące i majątkowe – dochody i wydatki, ujęte w sprawozdaniach sporządzonych przez jednostki w latach 2021-2023. W niniejszym sprawozdaniu zaprezentowano dane w milionach złotych.

Podstawę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023 stanowiły:

- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Definicje dochodów jednostek samorządu terytorialnego w podziale na bieżące i majątkowe, zawiera art. 235 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którym do dochodów majątkowych zalicza się:

- dotacje i środki przeznaczone na inwestycje,
- dochody ze sprzedaży majątku,
- dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Przez dochody bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego rozumie się natomiast dochody budżetowe niebędące dochodami majątkowymi.

Definicje wydatków jednostek samorządu terytorialnego w podziale na bieżące i majątkowe, zawiera art. 236 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zgodnie z którym do wydatków majątkowych zalicza się wydatki na:

- inwestycje i zakupy inwestycyjne,
- zakup i objęcie akcji i udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

Wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego to wydatki budżetowe niebędące wydatkami majątkowymi.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych z dnia 2 marca 2010 r. w latach 2021-2023 do **dochodów majątkowych** jednostek samorządu terytorialnego zaliczane były dochody ujęte w następujących paragrafach¹:

---

¹ odpowiednio do okresu obowiązywania w danym roku objętym analizą.

- 076 - 078, 080, 087, 609, 610, 618, 620, 625, 626, 628 - 635, 637, 638, 639, 641 - 644, 651 - 653, 656, 661 - 666, 668 - 671.

W latach 2021-2023 do **wydatków majątkowych** jednostek samorządu terytorialnego zaliczane były wydatki ujęte w paragrafach, zaliczanych zgodnie z w/w rozporządzeniem do grup: 1600, 1601, 1602, 1610, 1611, 1612, 1620, 1630.

Różnica między dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi określona jest jako wynik bieżący, który w przypadku osiągnięcia wartości dodatnich stanowi nadwyżkę operacyjną (odpowiednio deficyt operacyjny w przypadku ujemnego wyniku bieżącego).

Wynik budżetu operacyjnego wskazuje, czy jednostka samorządu terytorialnego jest w stanie pokryć wydatki bieżące dochodami bieżącymi.

Im wyższa jest wartość nadwyżki operacyjnej, tym większa jest możliwość realizacji przez jednostkę samorządu terytorialnego nowych przedsięwzięć majątkowych, bezpośrednio, przeznaczając tę kwotę na inwestycje lub pośrednio, spłacając wcześniej zaciągnięte zobowiązania na cele inwestycyjne.

Ujemny wynik bieżący (deficyt operacyjny) oznacza, że bieżące wydatki jednostki samorządu terytorialnego przekraczają poziom jej dochodów bieżących. Może to być spowodowane na przykład nadmiernym wzrostem zadłużenia wraz z kosztami jego obsługi lub niższym, niż zakładano, wzrostem dochodów jednostki. Zadania bieżące mogą być w takim przypadku finansowane nadwyżką z lat ubiegłych lub wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Podstawowe źródło danych², dotyczących wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za lata 2021-2023, stanowiły sprawozdania z wykonania planów dochodów i wydatków tych jednostek, sporządzone według zasad określonych rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej i rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Opracowanie nie zawiera danych dotyczących ubytku w dochodach³, będącego skutkiem wystąpienia COVID-19 oraz wydatków bieżących poniesionych w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

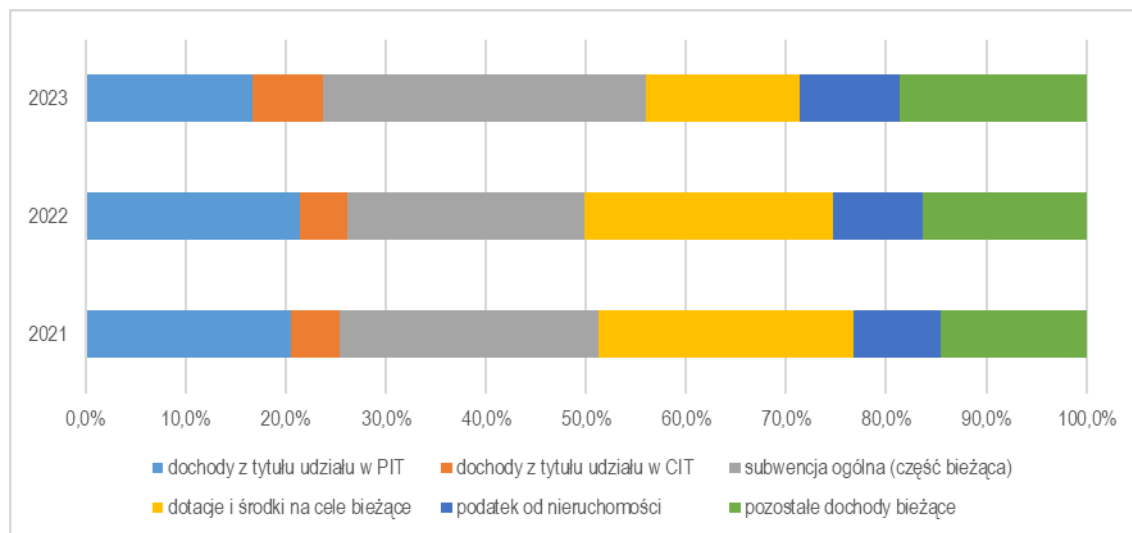
² Obliczenia zostały wykonane w oparciu o sprawozdania jednostek samorządu terytorialnego za 2021 r. według stanu bazy na dzień 21 marca 2022 r., za 2022 r. według stanu bazy na dzień 24 marca 2023 r. i za 2023 r. według stanu bazy na dzień 15 marca 2024 r. Dane nie uwzględniają korekt nadesłanych po tych terminach. Wielkości ujęto w zaokrągleniu do miliona złotych, na skutek czego powstały niewielkie rozbieżności w prezentowanych danych liczbowych.

³ Ubytkiem w dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącym skutkiem wystąpienia COVID-19 jest zmniejszenie dochodów, obliczone jako różnica między dochodami jednostki planowanymi w uchwale budżetowej na rok 2021 a prognozami dochodów na rok 2021 wykazanymi przez jednostkę w wieloletniej prognozie finansowej obowiązującej na dzień 31 marca 2020 r. (art. 78 ust. 2 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz.U. z 2020 r. poz. 2400)).

Część I Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego

1. Dochody bieżące

Struktura dochodów bieżących jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023

W strukturze dochodów bieżących jednostek samorządu terytorialnego w 2023 r. największy udział stanowiły: subwencja ogólna (część bieżąca) – 32,2%, pozostałe dochody bieżące - 18,6% oraz dochody z tytułu udziału w PIT – 16,7%.

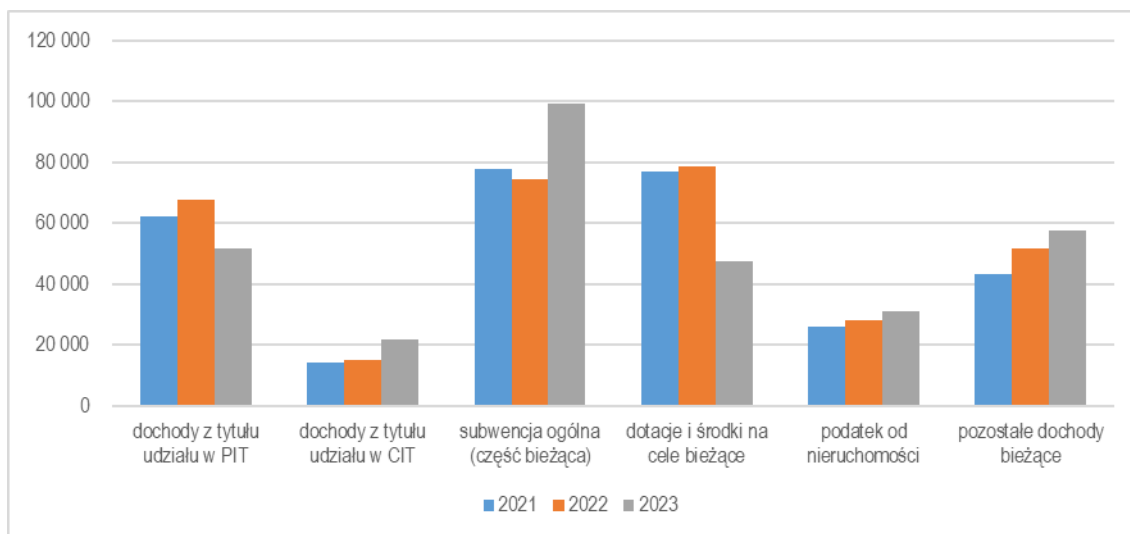
Dochody bieżące jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023 (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
DOCHODY OGÓŁEM, w tym:	333 409	345 673	362 015	109,3%	103,7%	104,7%
Dochody bieżące, z tego:	300 733	315 751	308 979	110,6%	105,0%	97,9%
dochody z tytułu udziału w PIT	62 081	67 643	51 735	112,7%	109,0%	76,5%
dochody z tytułu udziału w CIT	14 300	15 154	21 813	126,3%	106,0%	143,9%
subwencja ogólna (część bieżąca)	78 032	74 645	99 373	116,9%	95,7%	133,1%
dotacje i środki na cele bieżące	76 836	78 599	47 351	99,2%	102,3%	60,2%
podatek od nieruchomości	26 117	28 058	31 250	107,9%	107,4%	111,4%
pozostałe dochody bieżące	43 366	51 652	57 456	117,0%	119,1%	111,2%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

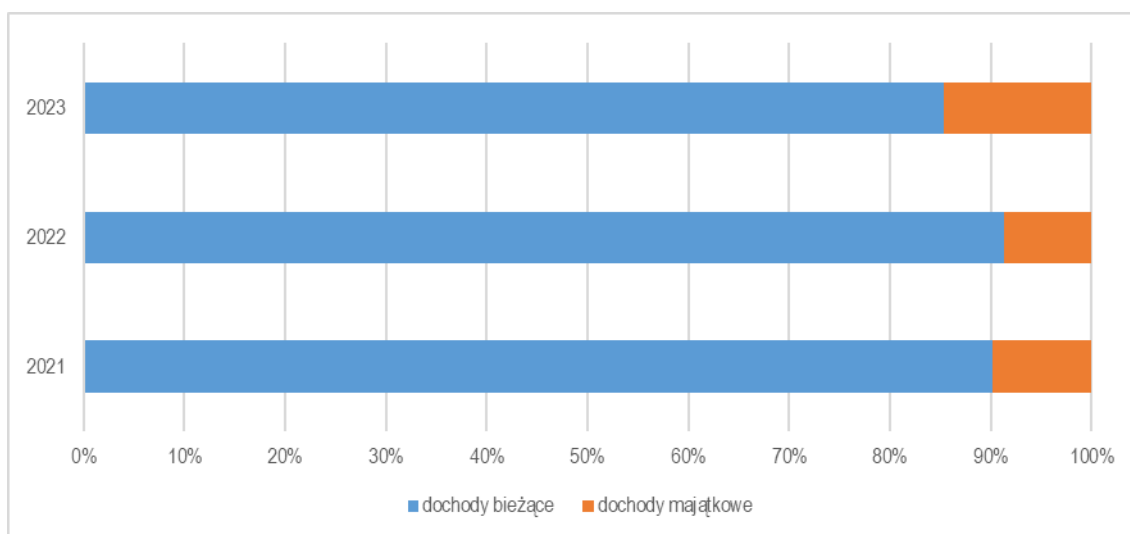
W 2023 r., w stosunku do 2022 r., dochody bieżące jednostek samorządu terytorialnego były niższe o 2,1%. W porównaniu roku 2022 do roku 2021 dochody bieżące wzrosły o 5,0%. Natomiast dochody ogółem wzrosły odpowiednio o 4,7% i o 3,7%.

Dochody bieżące jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023 (w mln zł)

W 2023 r., w porównaniu z 2022 r., wzrosły m.in. dochody z tytułu udziału w CIT (o 43,9%) oraz subwencji ogólnej (części bieżącej, o 33,1%).

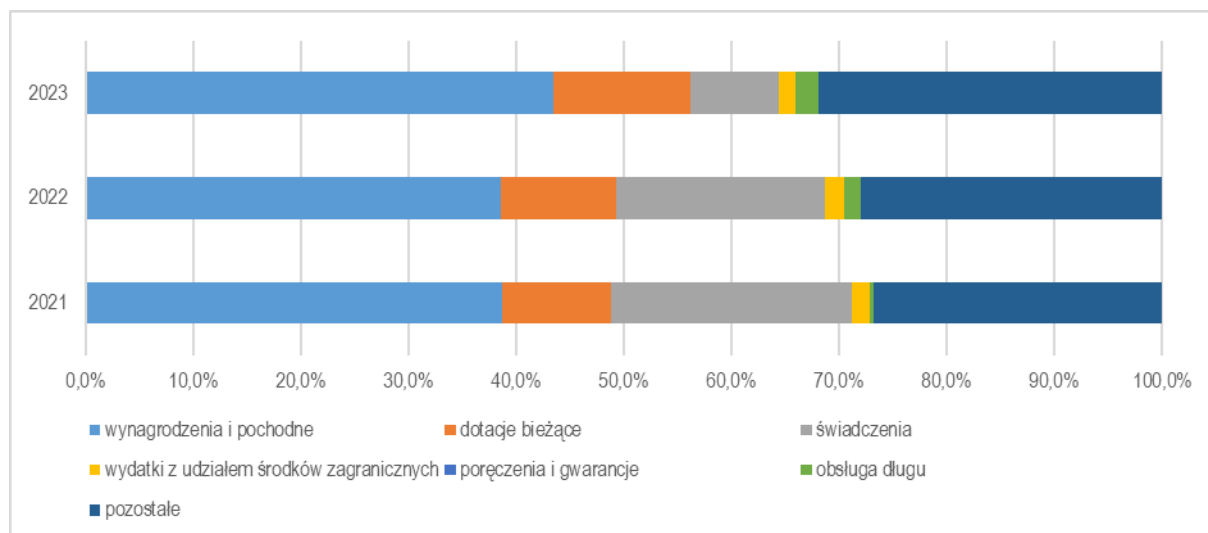
Struktura dochodów ogółem jednostek samorządu terytorialnego w podziale na dochody bieżące i majątkowe w latach 2021-2023

Udział dochodów bieżących w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2023 r. wyniósł 85,3%.

2. Wydatki bieżące

Struktura wydatków bieżących jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023

W 2023 r. w strukturze wydatków bieżących jednostek samorządu terytorialnego przeważały wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane – 43,5% oraz pozostałe wydatki bieżące – 31,9%. Wydatki te stanowiły łącznie 75,4% wydatków bieżących.

Wydatki bieżące jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023 (w mln zł)

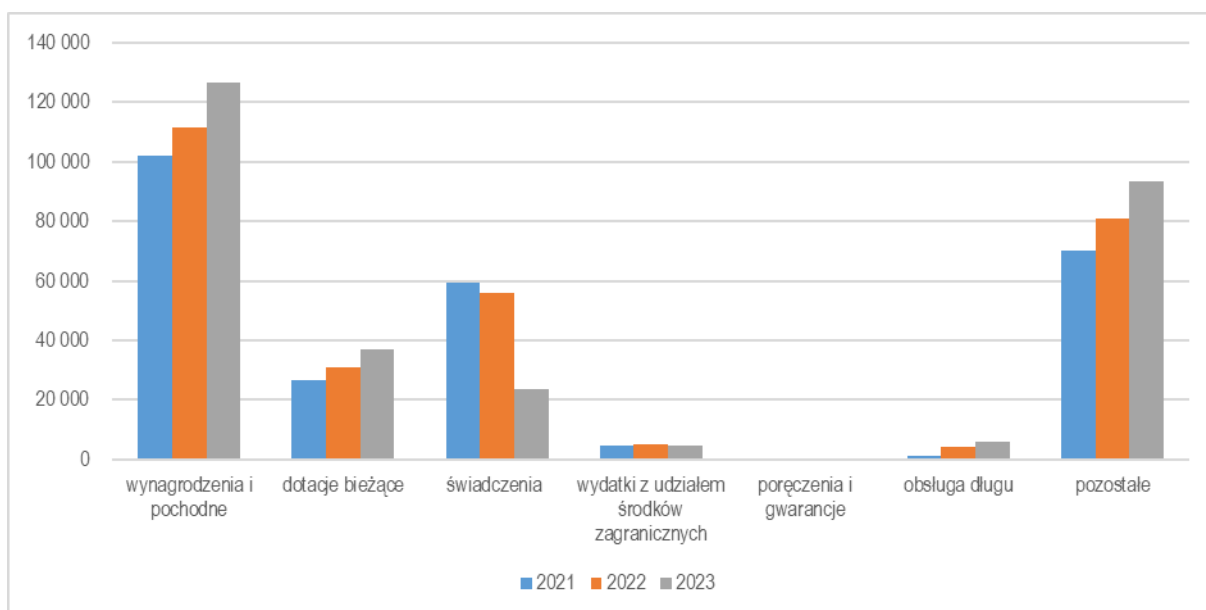
Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Wydatki bieżące, z tego:	264 127	288 950	291 835	105,4%	109,4%	101,0%
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	102 172	111 441	126 812	107,7%	109,1%	113,8%
dotacje na zadania bieżące	26 743	30 878	36 949	108,8%	115,5%	119,7%
świadczenia na rzecz osób fizycznych	59 207	55 970	23 834	97,8%	94,5%	42,6%
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp	4 510	5 268	4 604	81,4%	116,8%	87,4%
wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	32	44	37	152,4%	137,5%	84,1%
wydatki na obsługę długu	1 187	4 321	6 133	72,5%	364,0%	141,9%
pozostałe wydatki bieżące	70 275	81 028	93 467	111,0%	115,3%	115,4%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., wydatki bieżące wzrosły o 1,0%. W roku 2022, w porównaniu do roku 2021, wydatki bieżące wzrosły o 9,4%.

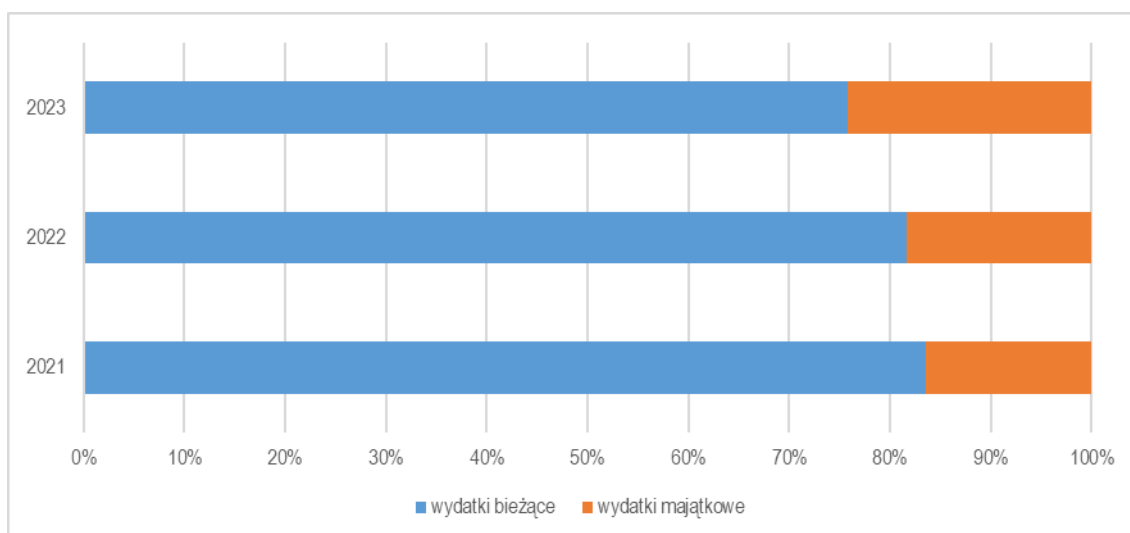
W 2023 r., w porównaniu do 2022 r., najwyższa dynamika wydatków bieżących dotyczyła wydatków na obsługę długu (141,9%).

Wydatki bieżące jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023 (w mln zł)

Wynagrodzenia i składki od nich naliczane, które stanowiły 43,5% wydatków bieżących, zostały zrealizowane w kwocie o 13,8% wyższej niż wydatki z tego tytułu wykonane w roku 2022.

Struktura wydatków ogółem jednostek samorządu terytorialnego w podziale na wydatki bieżące i majątkowe w latach 2021-2023

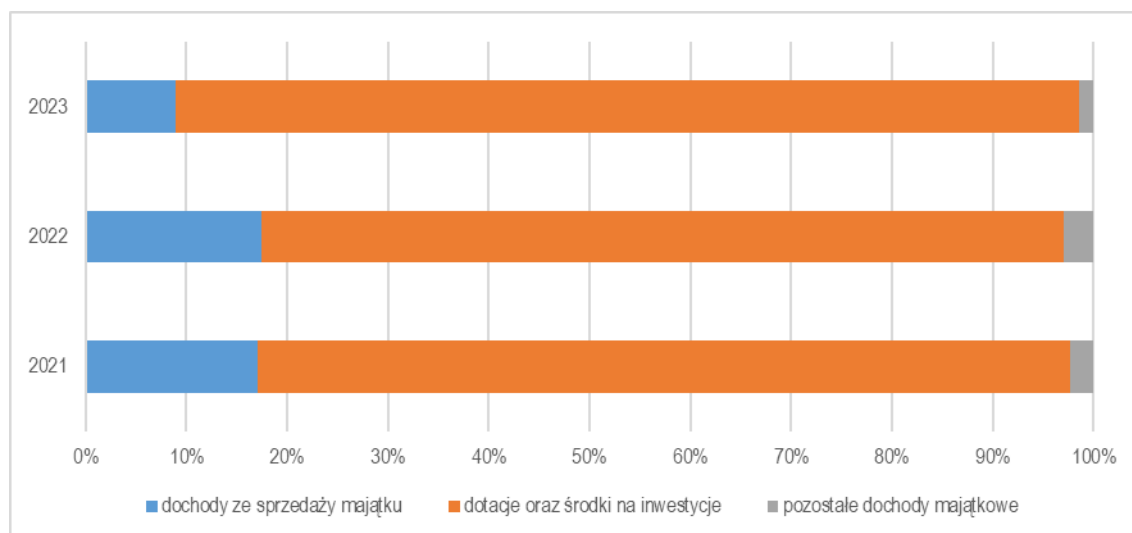

W 2023 r. wydatki bieżące stanowiły 75,8% wydatków ogółem jednostek samorządu terytorialnego.

3. Dochody majątkowe

Struktura dochodów majątkowych jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023

W 2023 r. w strukturze dochodów majątkowych największy udział stanowiły dotacje oraz środki na inwestycje – 89,5%. Udział dochodów ze sprzedaży majątku w 2023 r. wyniósł natomiast 9,0%.

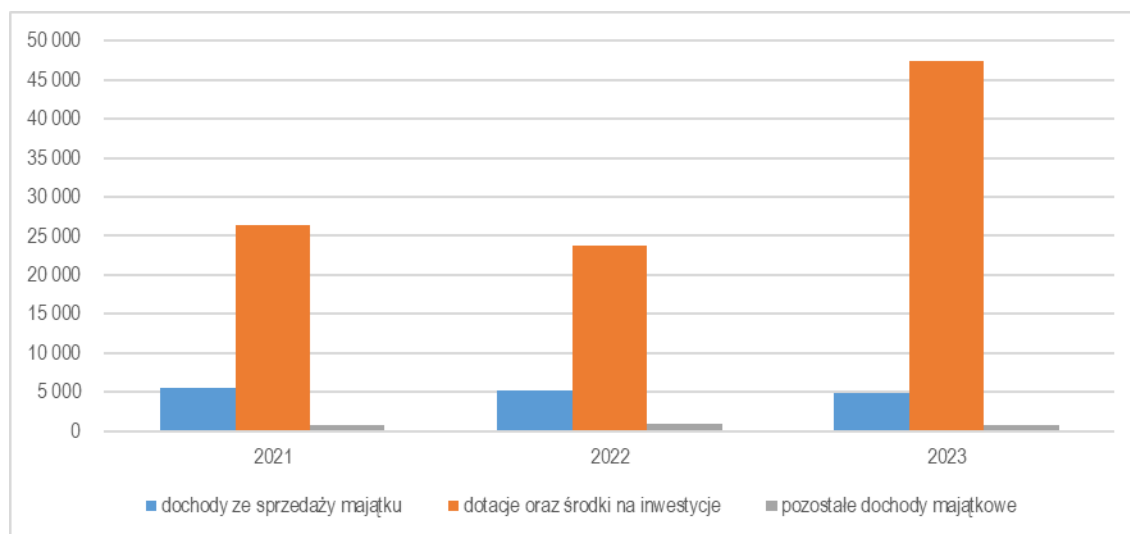
Dochody majątkowe jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Dochody majątkowe, z tego:	32 676	29 922	53 036	98,8%	91,6%	177,2%
dochody ze sprzedaży majątku	5 575	5 251	4 798	151,2%	94,2%	91,4%
dotacje oraz środki na inwestycje	26 319	23 779	47 433	92,3%	90,3%	199,5%
pozostałe dochody majątkowe	782	892	805	91,0%	114,1%	90,2%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., dochody majątkowe zwiększyły się o 77,2%, a w porównaniu roku 2022 do roku 2021 były niższe o 8,4%. Dotacje oraz środki na inwestycje, które stanowiły największy udział w strukturze dochodów majątkowych w 2023 r., wzrosły o 99,5% w porównaniu do 2022 r.

Dochody majątkowe jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023 (w mln zł)

4. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023 przedstawiały się następująco (w mln zł):

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Wydatki majątkowe, w tym:	51 840	64 902	93 120	106,3%	125,2%	143,5%
Inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ufp	48 099	60 306	87 665	103,1%	125,4%	145,4%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., wydatki majątkowe zwiększyły się o 43,5%, a w porównaniu roku 2022 do roku 2021 zwiększyły się o 25,2%, zaś wydatki inwestycyjne odpowiednio zwiększyły się o 45,4% i 25,4%.

5. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Dochody, wydatki oraz wynik jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023 w podziale na dochody oraz wydatki bieżące i majątkowe (w mln zł)

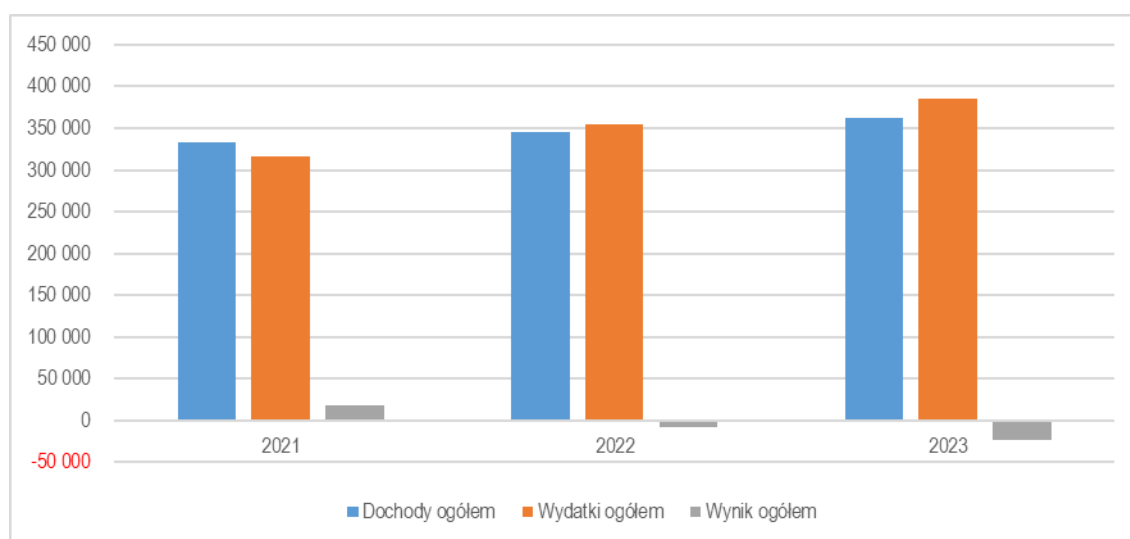
Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
I. DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	333 409	345 673	362 015	109,3%	103,7%	104,7%
I.1 Dochody bieżące	300 733	315 751	308 979	110,6%	105,0%	97,9%
I.2 Dochody majątkowe	32 676	29 922	53 036	98,8%	91,6%	177,2%
II. WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	315 967	353 853	384 955	105,6%	112,0%	108,8%
II.1 Wydatki bieżące	264 127	288 950	291 835	105,4%	109,4%	101,0%
II.2 Wydatki majątkowe	51 840	64 902	93 120	106,3%	125,2%	143,5%
III. WYNIK OGÓŁEM (I-II)	17 442	-8 180	-22 940			
WYNIK BIEŻĄCY per saldo (I.1-II.1)	36 606	26 801	17 144			
Łączna kwota nadwyżek operacyjnych	36 619	27 045	19 403		X	
Łączna kwota deficytów operacyjnych	-12	-244	-2 259			
WYNIK MAJĄTKOWY (I.2-II.2)	-19 164	-34 980	-40 084			
Relacja wyniku bieżącego do dochodów bieżących	12,2%	8,5%	5,5%		X	

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się deficytem w wysokości 22 940 mln zł. Wynik majątkowy w latach 2021-2023 (dochody majątkowe - wydatki majątkowe) jednostek zamknął się deficytem, przy czym deficyt w roku 2023 był większy niż w roku 2022 o 5 104 mln zł.

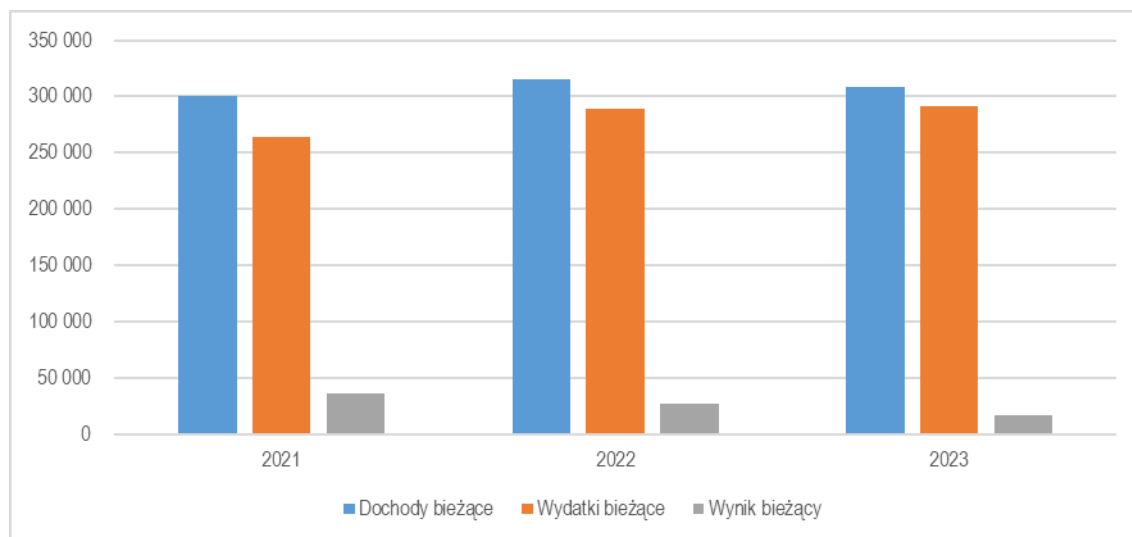
W latach 2021-2023 dochody bieżące jednostek samorządu terytorialnego były wyższe od wydatków bieżących. W 2021 r. wynik bieżący wynosił 36 606 mln zł, natomiast w 2022 r. i 2023 r. wynosił odpowiednio 26 801 mln zł oraz 17 144 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik ogółem jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023 (w mln zł)

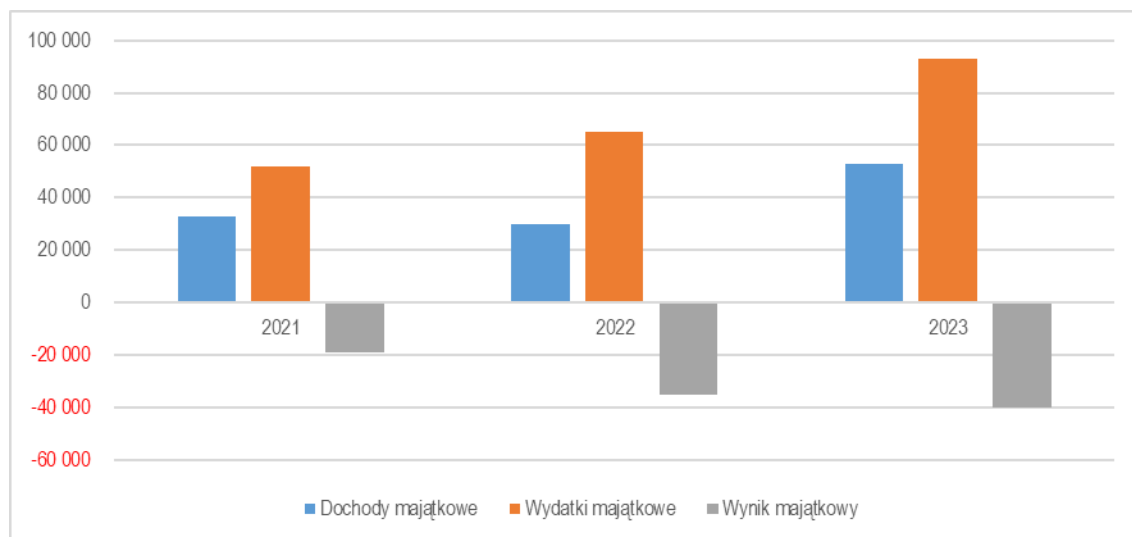
Dochody jednostek samorządu terytorialnego ogółem w roku 2023 wyniosły 362 015 mln zł, zaś wydatki ogółem wyniosły 384 955 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik bieżący jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023 (w mln zł)

W 2023 roku dochody bieżące jednostek samorządu terytorialnego były wyższe od wydatków bieżących o 17 144 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik majątkowy jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023 (w mln zł)

W 2023 r. wydatki majątkowe zostały zrealizowane na poziomie 93 120 mln zł, z czego 53 036 mln zł, tj. 57,0%, mogło być sfinansowane z dochodów majątkowych.

W poniższym zestawieniu przedstawiono dane dotyczące liczby jednostek samorządu terytorialnego według osiągniętego wyniku bieżącego w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Dodatni wynik bieżący	2 800	2 730	2 384
Ujemny wynik bieżący	7	77	423

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

Liczba jednostek wykazujących ujemny wynik bieżący w 2023 r. wyniosła 423 i była większa w porównaniu do 2022 r. o 346 jednostek.

***

W dalszej części opracowania przeanalizowano dane z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego w podziale na gminy, powiaty, miasta na prawach powiatu i województwa.

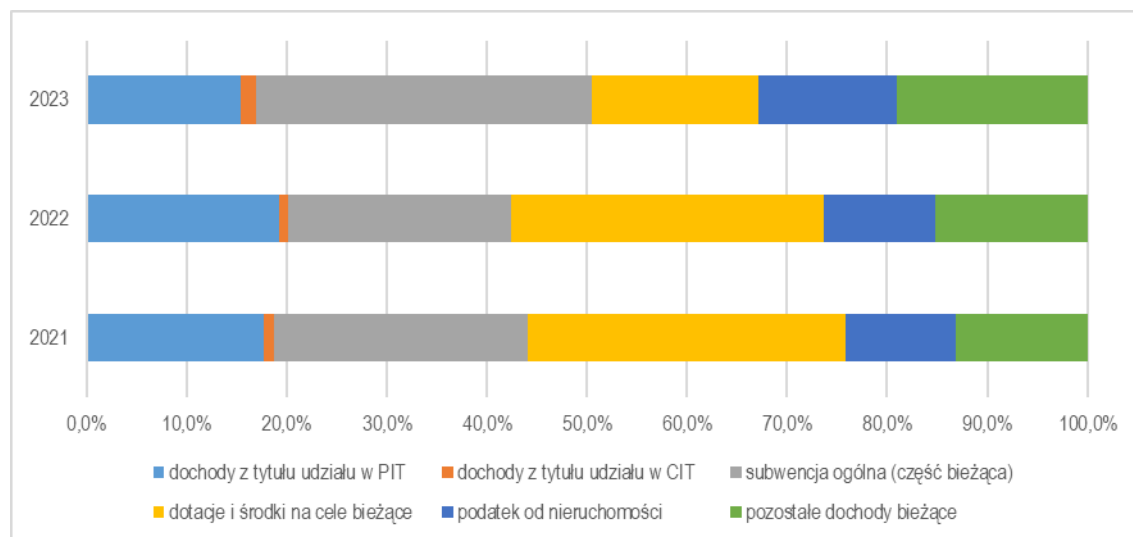
Szczegółowe dane w zakresie realizacji budżetów, dotyczące poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, przedstawiono w załącznikach.

Część II

Wykonanie budżetów gmin

1. Dochody bieżące

Struktura dochodów bieżących gmin w latach 2021-2023

W strukturze dochodów bieżących gmin w 2023 r. największy udział stanowiły: subwencja ogólna (część bieżąca) – 33,5%, pozostałe dochody bieżące – 19,0%, dotacje i środki na cele bieżące – 16,7% oraz dochody z tytułu udziału w PIT – 15,4%.

Dochody bieżące gmin w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
DOCHODY OGÓŁEM, w tym:	163 484	171 813	170 257	109,7%	105,1%	99,1%
Dochody bieżące, z tego:	145 988	156 960	140 542	109,3%	107,5%	89,5%
dochody z tytułu udziału w PIT	25 885	30 140	21 656	112,6%	116,4%	71,9%
dochody z tytułu udziału w CIT	1 604	1 512	2 277	135,1%	94,3%	150,6%
subwencja ogólna (część bieżąca)	36 895	34 903	47 053	116,7%	94,6%	134,8%
dotacje i środki na cele bieżące	46 248	49 061	23 468	100,0%	106,1%	47,8%
podatek od nieruchomości	16 127	17 448	19 444	107,6%	108,2%	111,4%
pozostałe dochody bieżące	19 228	23 896	26 645	115,8%	124,3%	111,5%

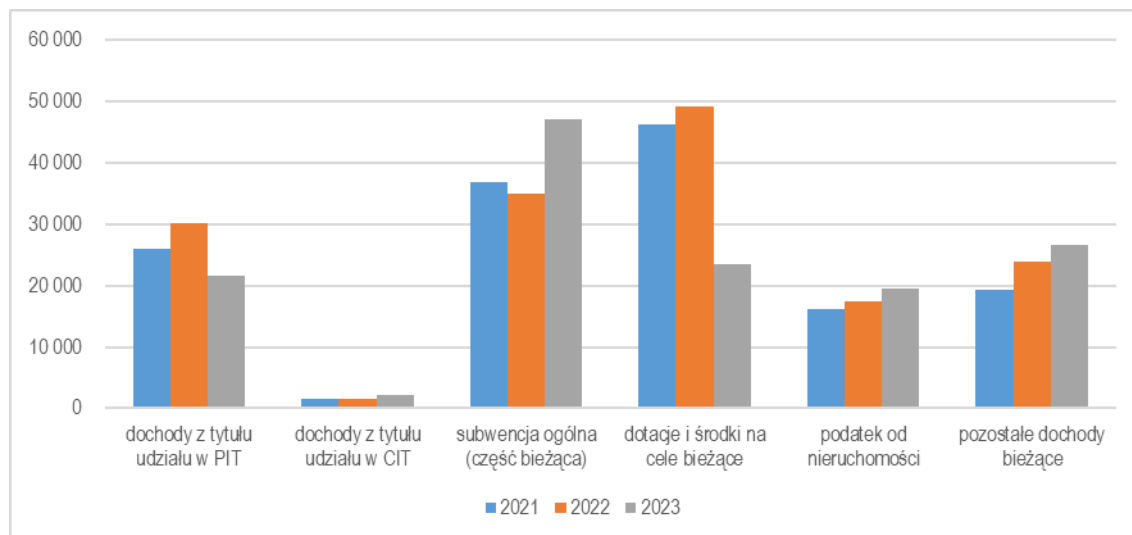
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów gmin za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., dochody bieżące gmin były niższe o 10,5%.

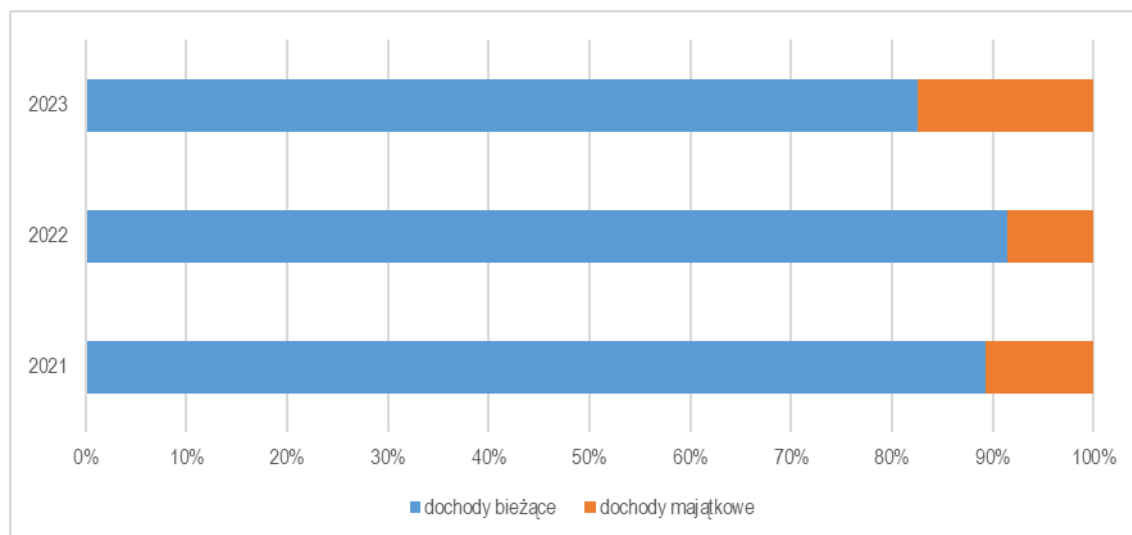
W porównaniu roku 2022 do roku 2021 dochody bieżące wzrosły o 7,5%. Natomiast dochody ogółem odpowiednio spadły o 0,9% i wzrosły o 5,1%.

W 2023 r. dochody gmin z tytułu udziału w CIT wzrosły o 50,6%, a z tytułu subwencji ogólnej (części bieżącej) o 34,8%.

Dochody bieżące gmin w latach 2021-2023 (w mln zł)

Struktura dochodów ogółem gmin w podziale na bieżące i majątkowe w latach 2021-2023

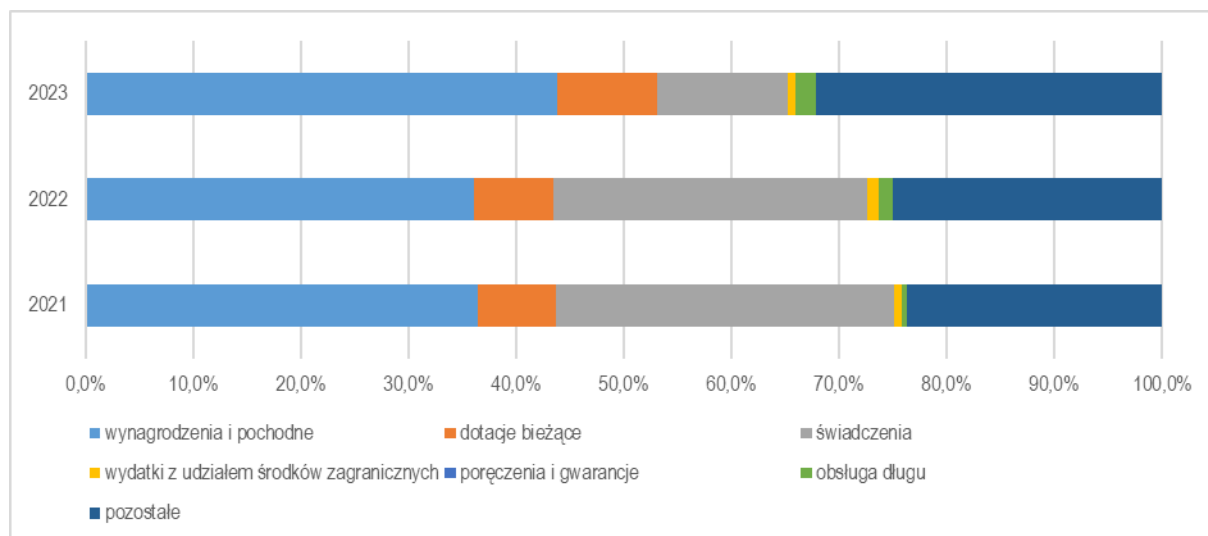

Udział dochodów bieżących gmin w strukturze dochodów ogółem gmin zmniejszył się z 91,4% w 2022 r. do 82,5% w 2023 r.

2. Wydatki bieżące

Rysunek przedstawia strukturę wydatków bieżących gmin w latach 2021-2023, na którą składają się m.in. wynagrodzenia i składki od nich naliczane.

Struktura wydatków bieżących gmin w latach 2021-2023

W strukturze wydatków bieżących gmin w 2023 r. przeważały wydatki na wynagrodzenia i pochodne – 43,8%, pozostałe wydatki bieżące – 32,1% oraz wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych – 12,2%. Wydatki gmin w tych grupach stanowiły łącznie 88,1% wydatków bieżących.

Wydatki bieżące gmin w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Wydatki bieżące, z tego:	129 536	143 541	133 127	105,8%	110,8%	92,7%
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	47 266	51 772	58 260	108,7%	109,5%	112,5%
dotacje na zadania bieżące	9 311	10 667	12 341	110,4%	114,6%	115,7%
świadczenia na rzecz osób fizycznych	40 860	41 749	16 232	97,7%	102,2%	38,9%
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp	847	1 572	992	78,1%	185,6%	63,1%
wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	4	4	2	133,3%	100,0%	50,0%
wydatki na obsługę długu	481	1 812	2 565	71,9%	376,7%	141,6%
pozostałe wydatki bieżące	30 766	35 964	42 735	114,0%	116,9%	118,8%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów gmin za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

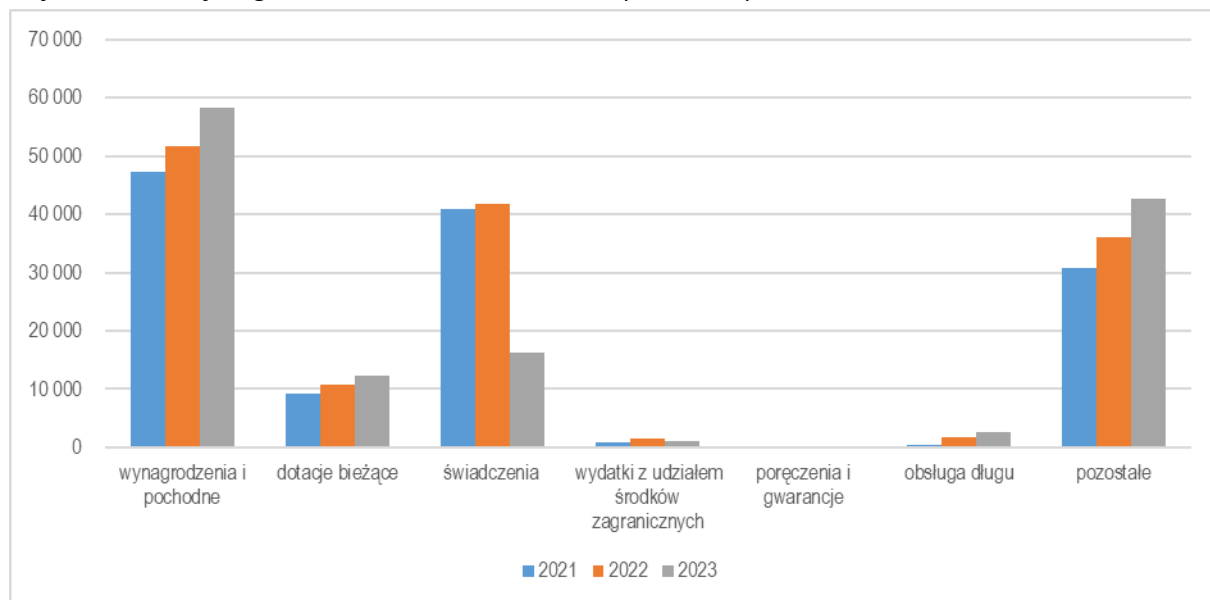
Wydatki bieżące wykonane w roku 2023 wyniosły 133 127 mln zł i były niższe w porównaniu do roku 2022 o 10 414 mln zł.

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., wydatki bieżące gmin zmniejszyły się o 7,3%, a w porównaniu 2022 r. do 2021 r. wzrosły o 10,8%.

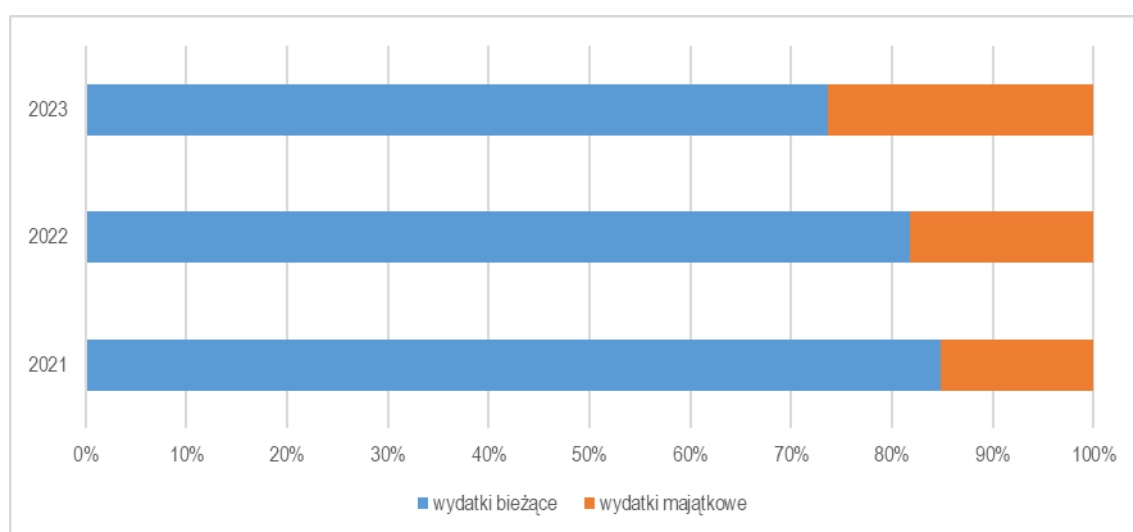
Wśród wydatków bieżących gmin w 2023 r., największe tempo wzrostu wykazują wydatki na obsługę długu. W 2023 r., w porównaniu do 2022 r., wykonanie wydatków z tego tytułu było wyższe o 41,6%.

Wydatki bieżące gmin w latach 2021-2023 (w mln zł)

W 2023 r. wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, które w strukturze wydatków bieżących stanowiły 43,8%, w porównaniu do 2022 r. były wyższe o 12,5%, a w porównaniu 2022 r. do 2021 r. o 9,5%.

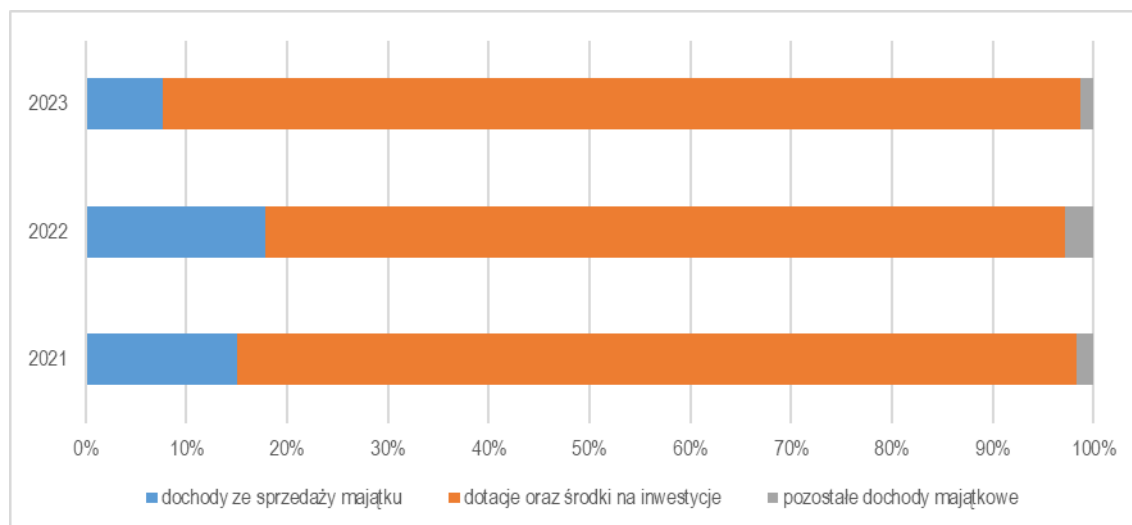
Wydatki bieżące i wydatki majątkowe gmin w latach 2021-2023

W strukturze wydatków ogółem wydatki bieżące w roku 2023 stanowiły 73,6%.

3. Dochody majątkowe

Struktura dochodów majątkowych gmin w latach 2021-2023

W strukturze wykonanych dochodów majątkowych gmin w 2023 r. największy udział stanowiły dotacje oraz środki na inwestycje - 91,0%.

Dochody majątkowe gmin w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela (w mln zł)

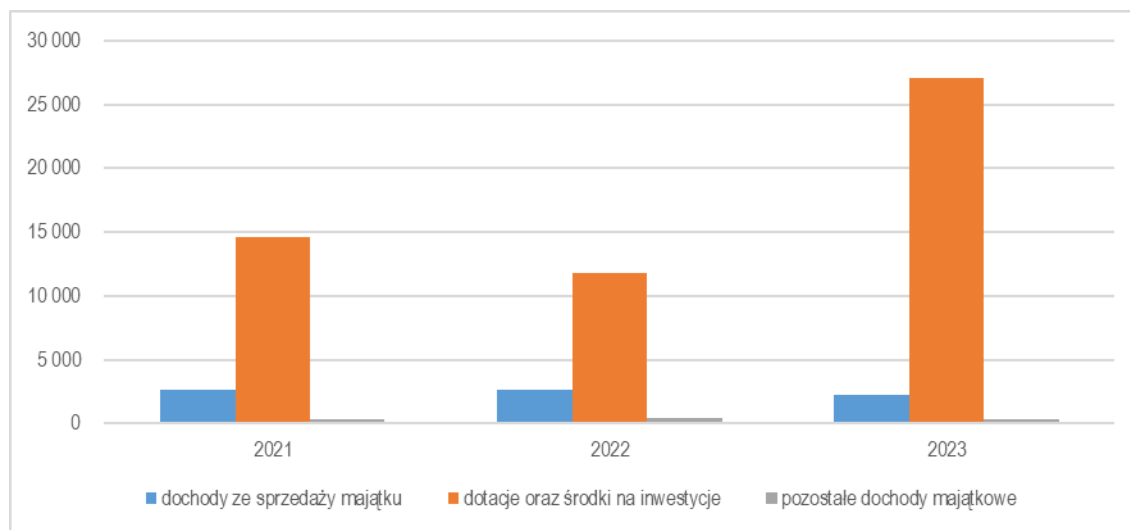
Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Dochody majątkowe, z tego:	17 496	14 853	29 714	113,1%	84,9%	200,1%
dochody ze sprzedaży majątku	2 634	2 653	2 284	149,2%	100,7%	86,1%
dotacje oraz środki na inwestycje	14 568	11 774	27 058	108,8%	80,8%	229,8%
pozostałe dochody majątkowe	294	426	372	93,6%	144,9%	87,3%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów gmin za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., dochody majątkowe zwiększyły się o 100,1%, a w porównaniu roku 2022 do roku 2021 zmniejszyły się o 15,1%. W kategorii dotacje oraz środki na inwestycje dochody gmin zwiększyły się w 2023 r., w porównaniu do roku 2022, o 129,8%, natomiast dochody ze sprzedaży majątku zmniejszyły się o 13,9%.

Natomiast w relacji roku 2022 do roku 2021 odnotowano wzrost w dochodach ze sprzedaży majątku o 0,7% oraz spadek w kategorii dotacje oraz środki na inwestycje o 19,2%.

Dochody majątkowe gmin w latach 2021-2023 (w mln zł)

4. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe gmin w latach 2021-2023 przedstawiały się następująco (w mln zł):

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Wydatki majątkowe, w tym:	23 253	31 960	47 862	109,4%	137,4%	149,8%
Inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ufp	21 782	30 517	45 902	105,2%	140,1%	150,4%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów gmin za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., wydatki majątkowe były wyższe o 49,8%, a w porównaniu 2022 r. do 2021 r. były wyższe o 37,4%, natomiast wydatki inwestycyjne w 2023 r., w odniesieniu do 2022 r., były wyższe o 50,4%, a w 2022 r., w stosunku do 2021 r. były wyższe o 40,1%.

W strukturze wydatków ogółem wydatki majątkowe w 2023 r. stanowiły 26,4%.

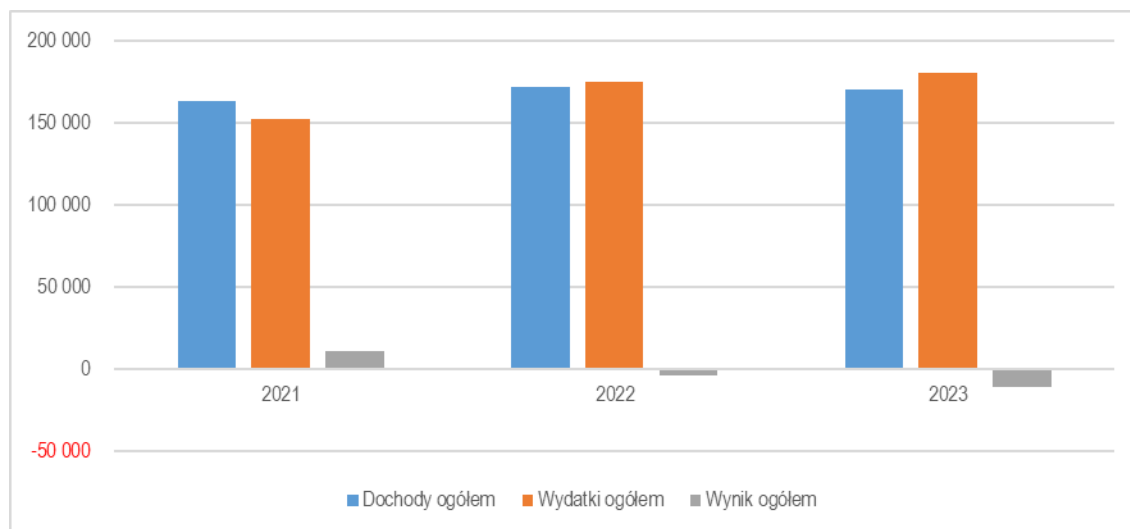
5. Wynik budżetów gmin

W poniższym zestawieniu przedstawiono dochody, wydatki oraz wynik gmin w podziale na bieżący i majątkowy w latach 2021-2023 (w mln zł).

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
I. DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	163 484	171 813	170 257	109,7%	105,1%	99,1%
I.1 Dochody bieżące	145 988	156 960	140 542	109,3%	107,5%	89,5%
I.2 Dochody majątkowe	17 496	14 853	29 714	113,1%	84,9%	200,1%
II. WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	152 789	175 501	180 989	106,3%	114,9%	103,1%
II.1 Wydatki bieżące	129 536	143 541	133 127	105,8%	110,8%	92,7%
II.2 Wydatki majątkowe	23 253	31 960	47 862	109,4%	137,4%	149,8%
III. WYNIK OGÓŁEM (I–II)	10 695	-3 688	-10 732			
WYNIK BIEŻĄCY per saldo (I.1–II.1)	16 452	13 419	7 415			
Łączna kwota nadwyżek operacyjnych	16 464	13 572	8 139		X	
Łączna kwota deficytów operacyjnych	-12	-152	-724			
WYNIK MAJĄTKOWY (I.2–II.2)	-5 757	-17 107	-18 148			
Relacja wyniku bieżącego do dochodów bieżących	11,3%	8,5%	5,3%		X	

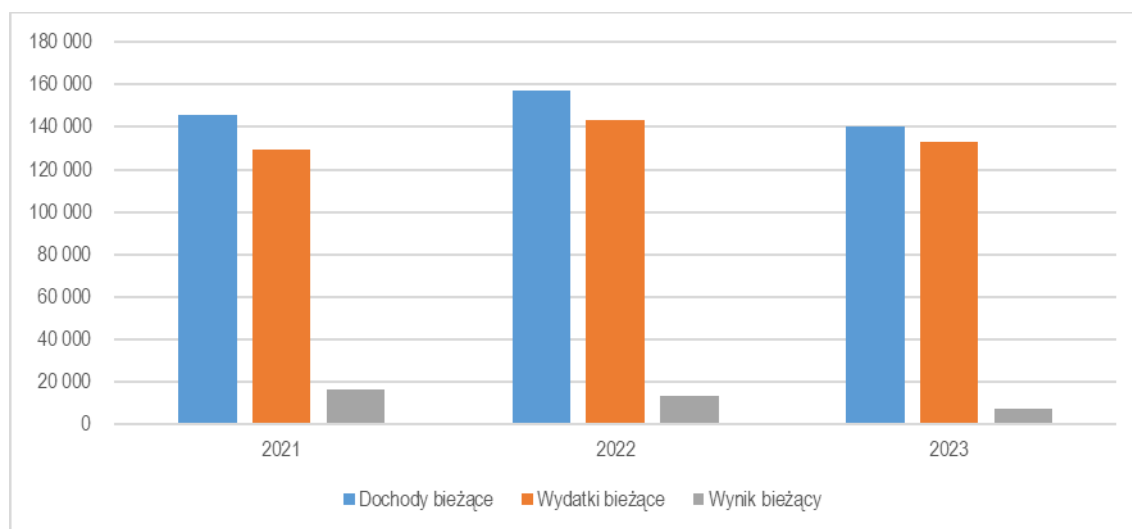
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów gmin za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

Dochody, wydatki i wynik ogółem gmin w latach 2021-2023 (w mln zł)

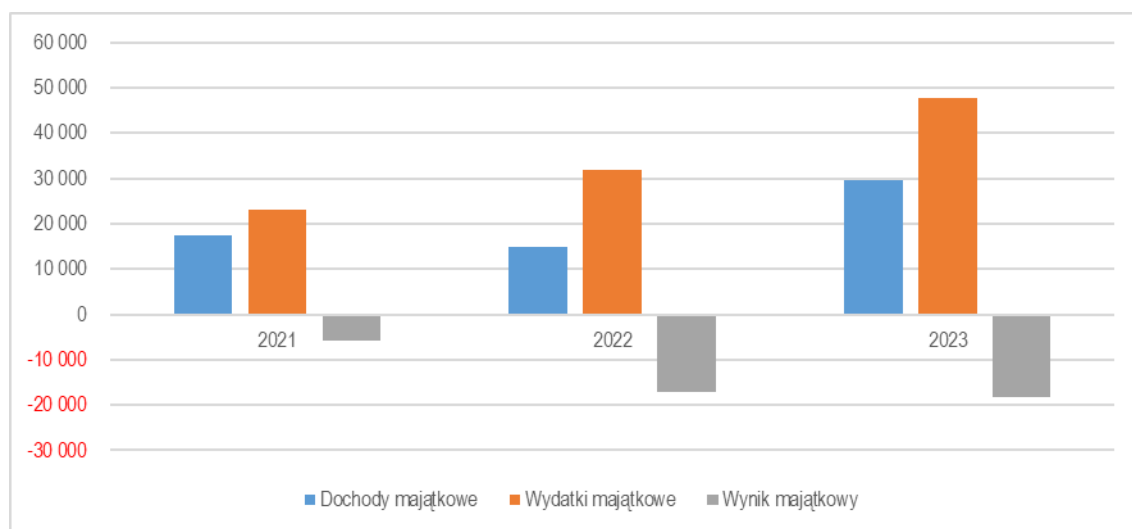
W 2023 r. gminy zamknęły budżety deficytem w wysokości 10 732 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik bieżący gmin w latach 2021-2023 (w mln zł)

Nadwyżka bieżąca (dochody bieżące - wydatki bieżące) w gminach w 2023 r. wynosiła 7 415 mln zł. W porównaniu z rokiem 2022 zmniejszyła się o 6 004 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik majątkowy gmin w latach 2021-2023 (w mln zł)

W 2023 r. wydatki majątkowe gmin zostały zrealizowane na poziomie 47 862 mln zł, z czego 29 714 mln zł, tj. 62,1% mogło być sfinansowane z dochodów majątkowych. W 2023 r., w porównaniu do 2022 r., dochody majątkowe były wyższe o 100,1%, natomiast wydatki majątkowe były wyższe o 49,8%.

W poniższym zestawieniu przedstawiono dane dotyczące liczby gmin według osiągniętego wyniku bieżącego w latach 2021-2023.

Liczba gmin wg osiągniętego wyniku bieżącego

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Dodatni wynik bieżący	2 404	2 354	2 064
Ujemny wynik bieżący	7	57	347

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów gmin za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

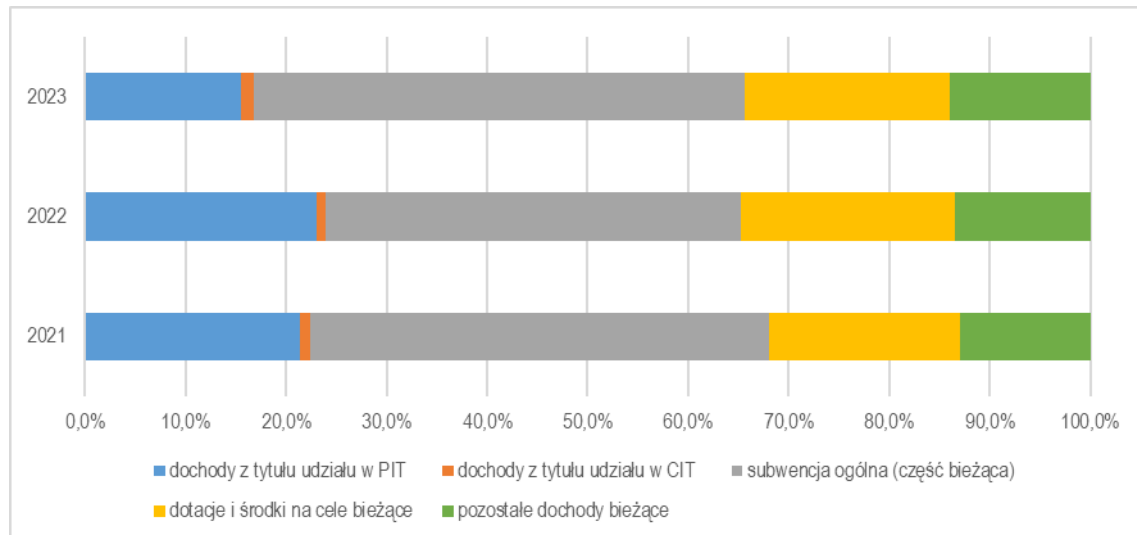
Liczba jednostek wykazujących dodatni wynik bieżący zmniejszyła się w 2023 r., w porównaniu do 2022 r., o 290 gmin.

Szczegółowe dane w zakresie realizacji budżetów, dotyczące poszczególnych gmin, przedstawiono w załącznikach.

Część III Wykonanie budżetów powiatów

1. Dochody bieżące

Struktura dochodów bieżących powiatów w latach 2021-2023

W strukturze dochodów bieżących powiatów w 2023 r., największy udział stanowiły: subwencja ogólna (część bieżąca) – 48,8%, dotacje i środki na cele bieżące – 20,4% oraz dochody z tytułu udziału w PIT – 15,5%.

Dochody bieżące powiatów w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela (w mln zł)

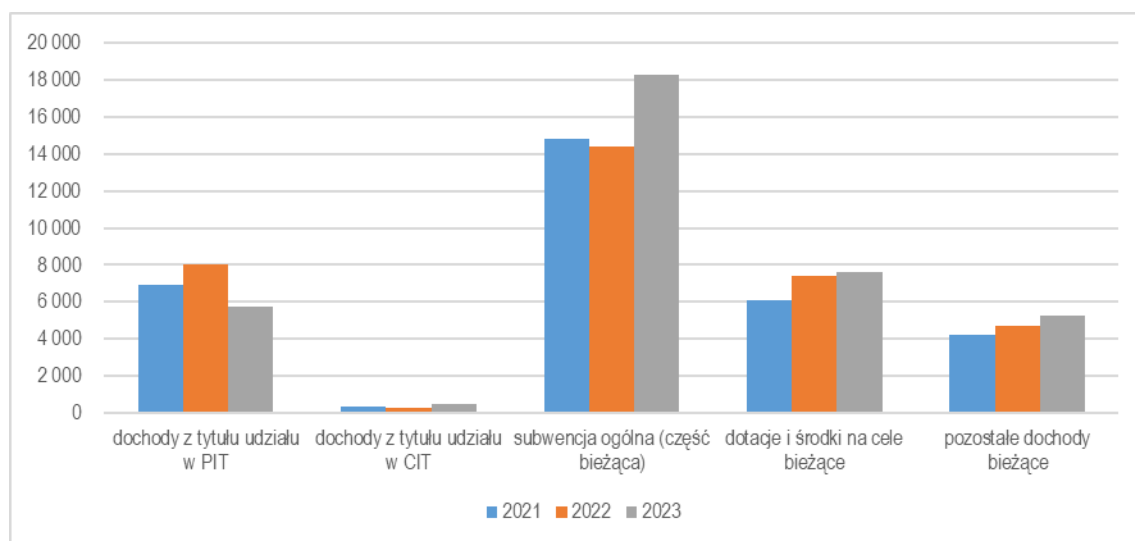
Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
DOCHODY OGÓŁEM, w tym:	36 053	39 020	45 276	104,3%	108,2%	116,0%
Dochody bieżące, z tego:	32 458	34 882	37 380	109,1%	107,5%	107,2%
dochody z tytułu udziału w PIT	6 940	8 009	5 780	112,4%	115,4%	72,2%
dochody z tytułu udziału w CIT	340	314	475	141,1%	92,4%	151,3%
subwencja ogólna (część bieżąca)	14 844	14 435	18 247	111,3%	97,2%	126,4%
dotacje i środki na cele bieżące	6 126	7 412	7 637	99,5%	121,0%	103,0%
pozostałe dochody bieżące	4 208	4 712	5 241	109,8%	112,0%	111,2%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

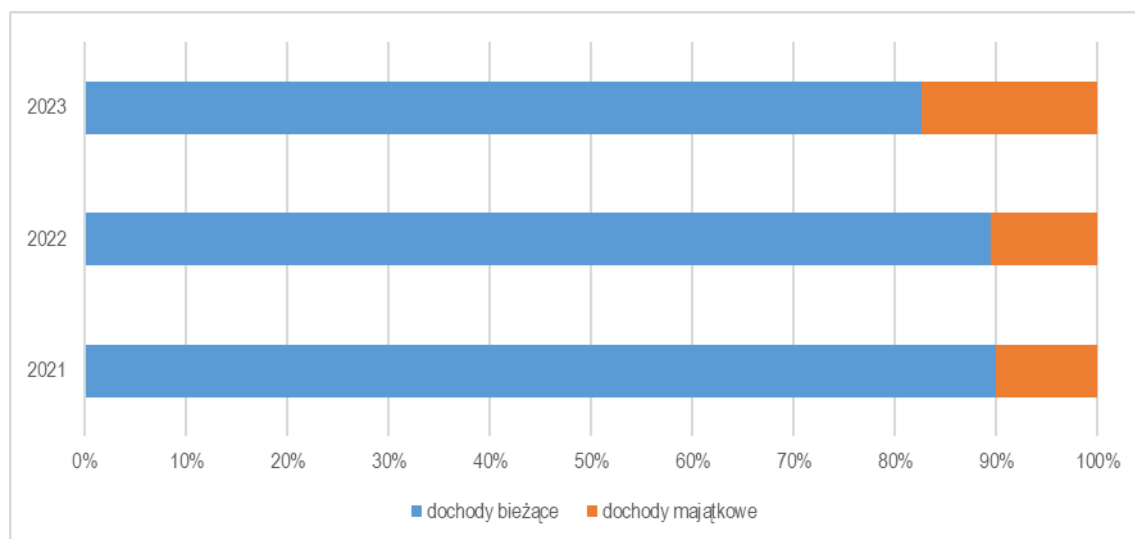
W 2023 r., w stosunku do 2022 r., dochody bieżące powiatów były wyższe o 7,2%, a w porównaniu roku 2022 do roku 2021 wzrosły o 7,5%. Dochody ogółem były wyższe w odniesieniu do wykonanych dochodów ogółem w 2022 r. o 16,0%, a w porównaniu roku 2022 do roku 2021 były wyższe o 8,2%.

W 2023 r. najwyższą dynamikę dochodów bieżących powiaty uzyskały z tytułu udziału w CIT – wzrost o 51,3% oraz z tytułu subwencji ogólnej (części bieżącej) – wzrost o 26,4%.

Dochody bieżące powiatów w latach 2021-2023 (w mln zł)

Struktura dochodów ogółem powiatów w latach 2021-2023

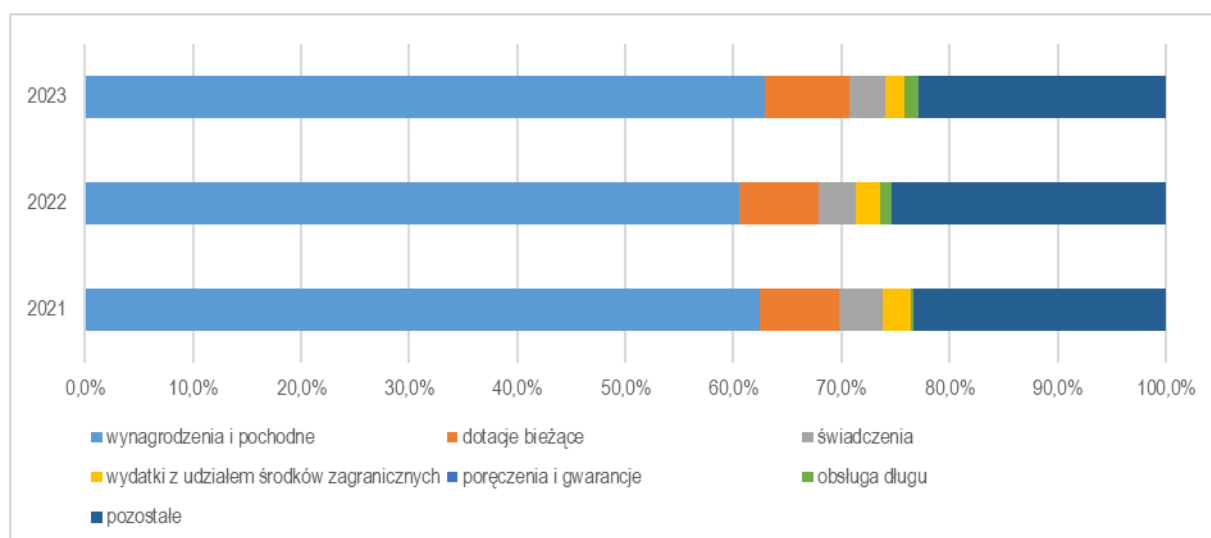

W strukturze dochodów ogółem powiatów udział dochodów bieżących w 2023 r. wyniósł 82,6%, natomiast zwiększył się udział dochodów majątkowych z 10,6% w 2022 r. do 17,4% w 2023 r.

2. Wydatki bieżące

Struktura wydatków bieżących powiatów w latach 2021-2023

Wśród wydatków bieżących zrealizowanych przez powiaty w 2023 r. przeważały wydatki na wynagrodzenia i pochodne – 62,9% oraz pozostałe wydatki – 22,9%. Wydatki powiatów w tych grupach stanowiły łącznie 85,8% wydatków bieżących.

Wydatki bieżące powiatów w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Wydatki bieżące, z tego:	28 745	32 261	35 957	106,4%	112,2%	111,5%
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	17 941	19 534	22 613	107,2%	108,9%	115,8%
dotacje na zadania bieżące	2 125	2 381	2 810	105,3%	112,0%	118,0%
świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 136	1 098	1 169	100,8%	96,7%	106,5%
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp	743	746	652	84,2%	100,4%	87,4%
wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	4	3	1	100,0%	75,0%	33,3%
wydatki na obsługę długu	87	333	452	66,4%	382,8%	135,7%
pozostałe wydatki bieżące	6 709	8 165	8 260	109,4%	121,7%	101,2%

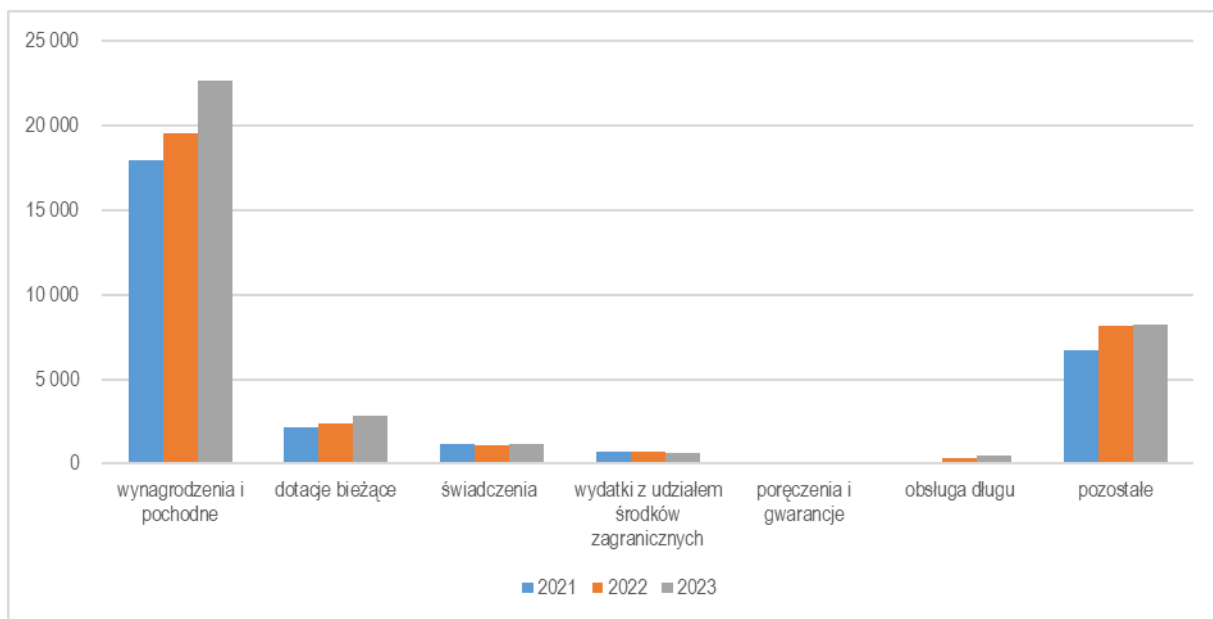
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., wydatki bieżące powiatów zwiększyły się o 11,5%, zaś w porównaniu roku 2022 do roku 2021 o 12,2%.

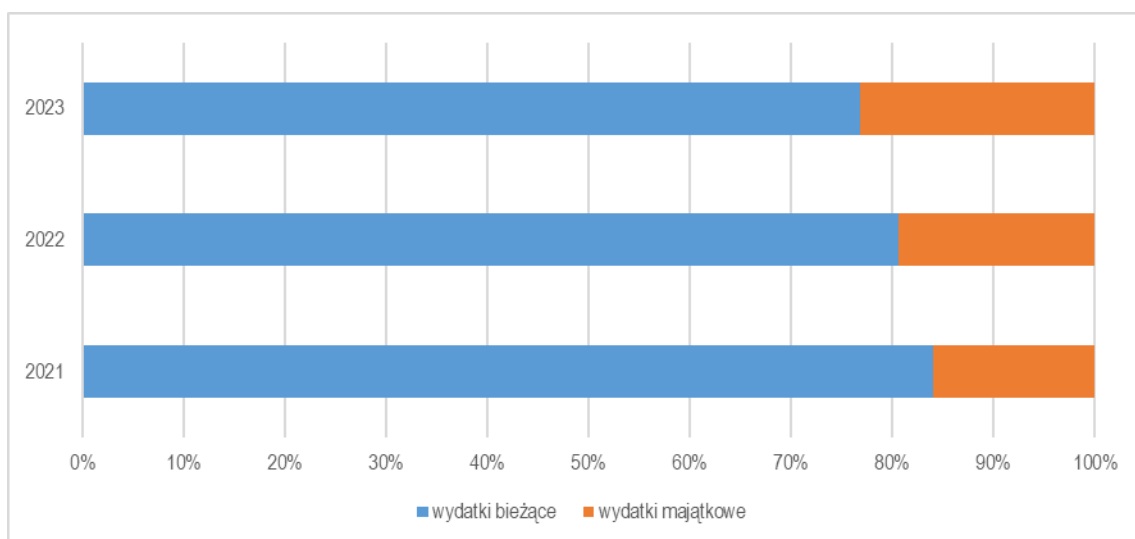
W 2023 r., w porównaniu do 2022 r., najwyższa dynamika wydatków bieżących dotyczyła wydatków na obsługę długu (135,7%).

W omawianych latach zanotowano m.in. wzrost wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane. Wykonanie wydatków z tego tytułu w 2023 r. było wyższe o 15,8% w porównaniu do 2022 r. i o 8,9% w odniesieniu 2022 r. do 2021 r.

Wydatki bieżące powiatów w latach 2021-2023 (w mln zł)

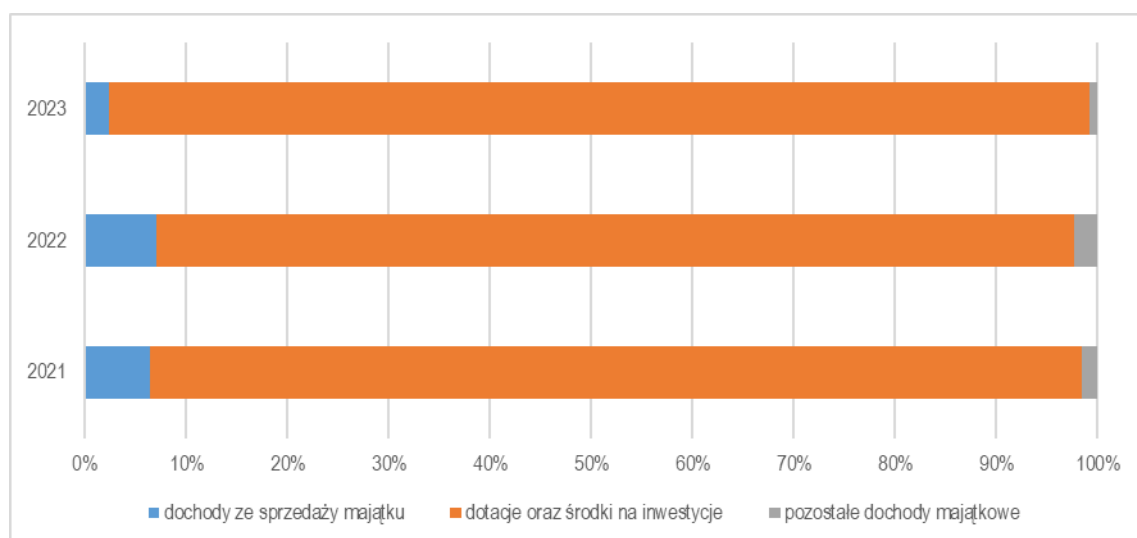
Struktura wydatków ogółem powiatów w latach 2021-2023

W 2023 r. udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem powiatów zmniejszył się w porównaniu do 2022 r. z 80,6% do 76,8%.

3. Dochody majątkowe

Struktura dochodów majątkowych powiatów w latach 2021-2023

W dochodach majątkowych powiatów największy udział stanowiły w 2023 r. dotacje oraz środki na inwestycje – 96,8%.

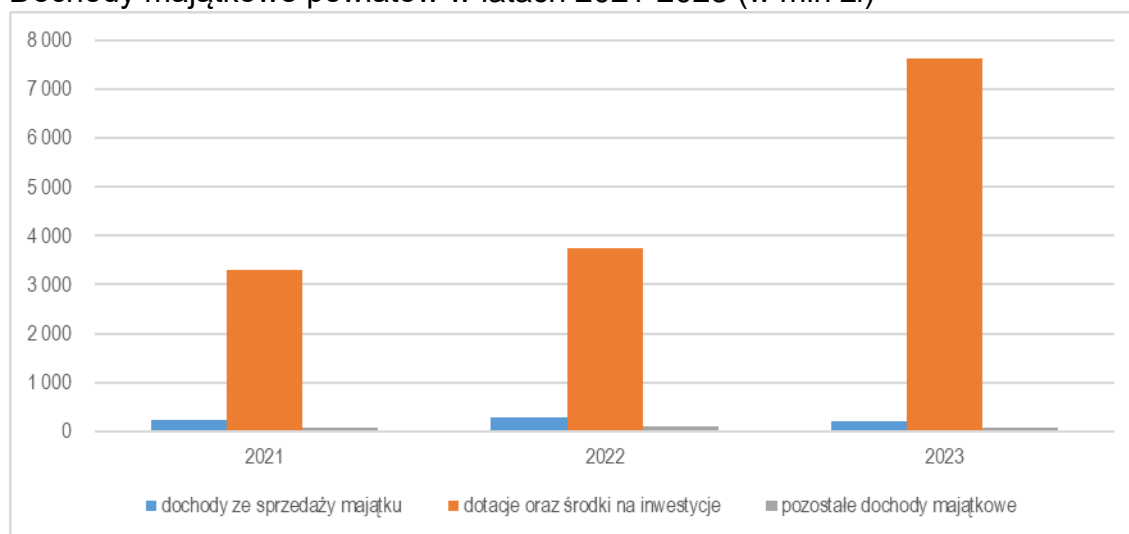
Dochody majątkowe powiatów w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok popr.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Dochody majątkowe, z tego:	3 595	4 139	7 895	74,4%	115,1%	190,7%
dochody ze sprzedaży majątku	231	290	186	95,1%	125,5%	64,1%
dotacje oraz środki na inwestycje	3 305	3 754	7 645	72,9%	113,6%	203,6%
pozostałe dochody majątkowe	59	95	64	111,3%	161,0%	67,4%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r. dochody majątkowe zostały zrealizowane na poziomie wyższym niż w 2022 r. o 90,7%, a w porównaniu roku 2022 do roku 2021 o 15,1%.

Dochody majątkowe powiatów w latach 2021-2023 (w mln zł)

4. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe powiatów w latach 2021-2023 przedstawiały się następująco (w mln zł):

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Wydatki majątkowe, w tym:	5 428	7 743	10 879	102,7%	142,6%	140,5%
Inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ufp	5 324	7 659	10 806	102,5%	143,9%	141,1%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., wydatki majątkowe powiatów zwiększyły się o 40,5%, a w porównaniu roku 2022 do roku 2021 zwiększyły się o 42,6%. Wydatki inwestycyjne w roku 2023 zwiększyły się w stosunku do roku 2022 o 41,1%, zaś w porównaniu z 2022 r. do 2021 r. zwiększyły się o 43,9%.

5. Wynik budżetów powiatów

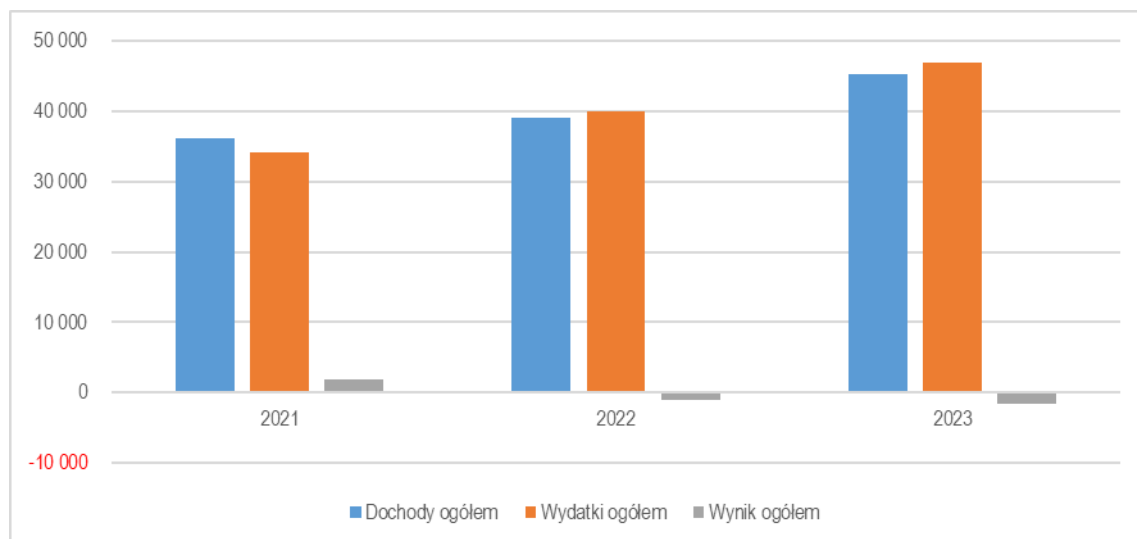
Dochody, wydatki oraz wynik powiatów w latach 2021-2023 w podziale na bieżące i majątkowe przedstawia poniższa tabela (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
I. DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	36 053	39 020	45 276	104,3%	108,2%	116,0%
I.1 Dochody bieżące	32 458	34 882	37 380	109,1%	107,5%	107,2%
I.2 Dochody majątkowe	3 595	4 139	7 895	74,4%	115,1%	190,7%
II. WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	34 173	40 003	46 836	105,8%	117,1%	117,1%
II.1 Wydatki bieżące	28 745	32 261	35 957	106,4%	112,2%	111,5%
II.2 Wydatki majątkowe	5 428	7 743	10 879	102,7%	142,6%	140,5%
III. WYNIK OGÓŁEM (I-II)	1 880	-983	-1 560			
WYNIK BIEŻĄCY per saldo (I.1-II.1)	3 713	2 621	1 423			
Łączna kwota nadwyżek operacyjnych	3 713	2 632	1 558		X	
Łączna kwota deficytów operacyjnych	0	-11	-135			
WYNIK MAJĄTKOWY (I.2-II.2)	-1 833	-3 604	-2 984			
Relacja wyniku bieżącego do dochodów bieżących	11,4%	7,5%	3,8%		X	

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

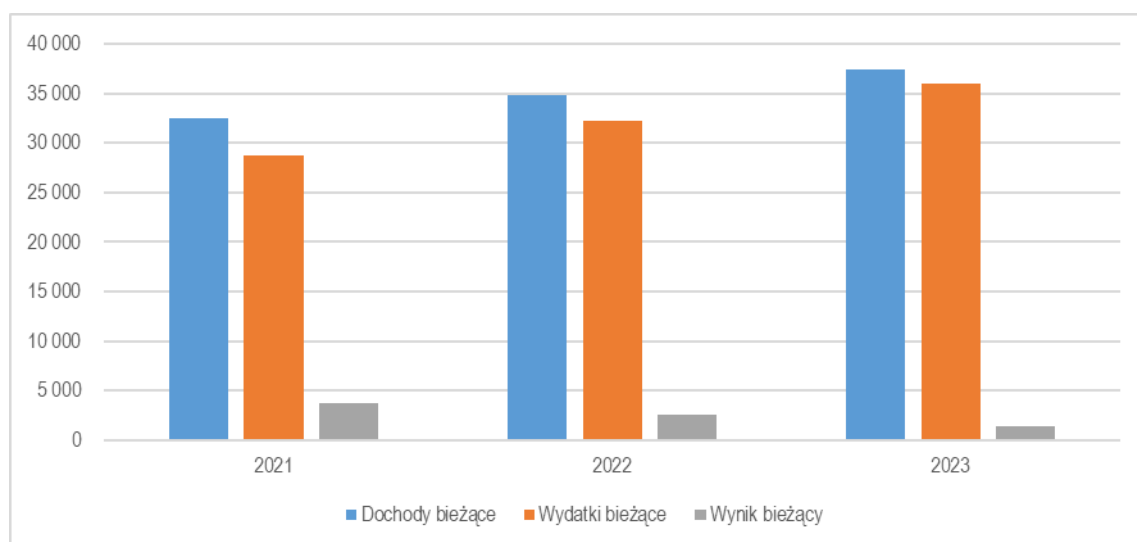
Nadwyżka operacyjna (dochody bieżące - wydatki bieżące) w powiatach w 2023 r. wynosiła 1 423 mln zł. W porównaniu z rokiem 2022 zmniejszyła się o 1 198 mln zł. Natomiast wynik majątkowy (dochody majątkowe - wydatki majątkowe) w 2023 r. wyniósł -2 984 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik ogółem powiatów w latach 2021-2023 (w mln zł)

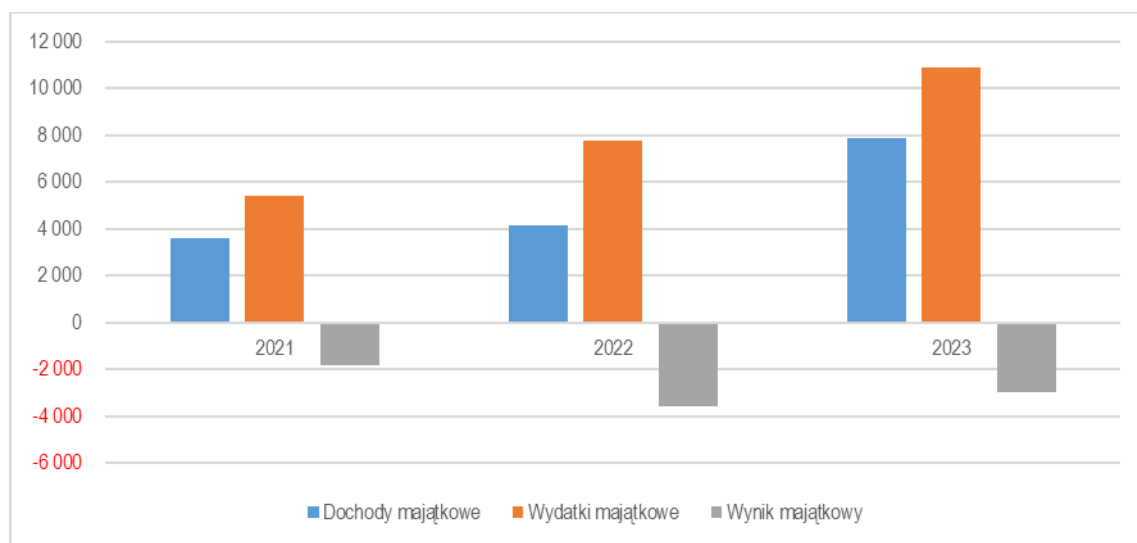
W 2023 r. budżety powiatów zamknęły się zbiorczo deficytem w kwocie 1 560 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik bieżący powiatów w latach 2021-2023 (w mln zł)

W 2021 r. wynik bieżący powiatów wynosił 3 713 mln zł, natomiast w 2022 r. i 2023 r. wynosił odpowiednio 2 621 mln zł oraz 1 423 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik majątkowy powiatów w latach 2021-2023 (w mln zł)

W 2023 r. wydatki majątkowe w powiatach zostały zrealizowane na poziomie 10 879 mln zł, z czego 7 895 mln zł, tj. 72,6% mogło być sfinansowane z dochodów majątkowych.

W poniższym zestawieniu przedstawiono dane dotyczące liczby powiatów według osiągniętego wyniku bieżącego w latach 2021-2023

Liczba powiatów wg osiągniętego wyniku bieżącego

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Dodatni wynik bieżący	314	307	259
Ujemny wynik bieżący	0	7	55

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

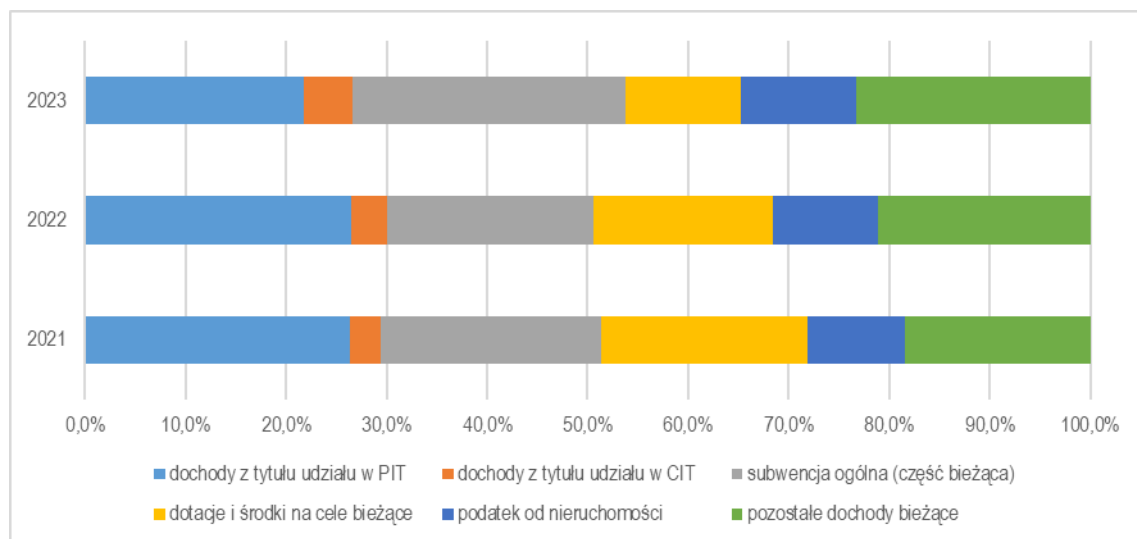
Liczba jednostek, które osiągnęły nadwyżkę operacyjną w roku 2023 zmniejszyła się w stosunku do roku 2022 o 48 powiatów.

Szczegółowe dane w zakresie realizacji budżetów dotyczące poszczególnych powiatów przedstawiono w załącznikach.

Część IV Wykonanie budżetów miast na prawach powiatu

1. Dochody bieżące

Struktura dochodów bieżących miast na prawach powiatu w latach 2021-2023

W strukturze dochodów bieżących miast na prawach powiatu w 2023 r. największy udział stanowiły: subwencja ogólna (część bieżąca) - 27,2%, pozostałe dochody bieżące - 23,3% oraz dochody z tytułu udziału w PIT - 21,8%.

Dochody bieżące miast na prawach powiatu w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
DOCHODY OGÓŁEM, w tym:	111 046	110 196	114 342	110,7%	99,2%	103,8%
Dochody bieżące, z tego:	103 197	102 466	103 774	112,7%	99,3%	101,3%
dochody z tytułu udziału w PIT	27 273	27 152	22 652	112,9%	99,6%	83,4%
dochody z tytułu udziału w CIT	3 117	3 540	4 986	119,7%	113,6%	140,8%
subwencja ogólna (część bieżąca)	22 678	21 088	28 261	121,6%	93,0%	134,0%
dotacje i środki na cele bieżące	21 176	18 371	11 978	99,7%	86,8%	65,2%
podatek od nieruchomości	9 990	10 610	11 806	108,3%	106,2%	111,3%
pozostałe dochody bieżące	18 963	21 706	24 090	120,9%	114,5%	111,0%

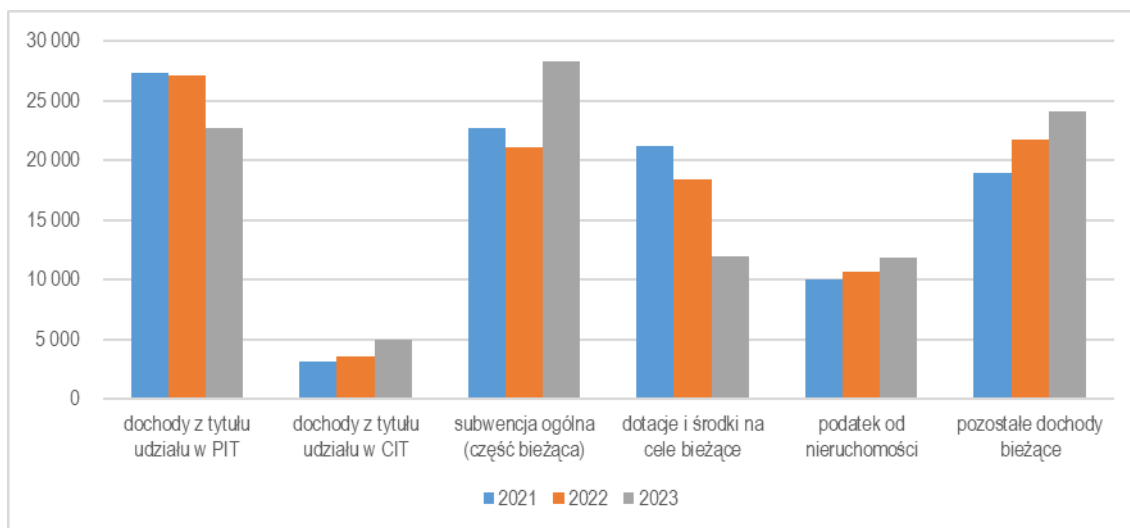
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., dochody bieżące miast na prawach powiatu wzrosły o 1,3%, a w porównaniu roku 2022 do roku 2021 spadły o 0,7%, podczas gdy dochody ogółem odpowiednio wzrosły o 3,8% i spadły o 0,8%.

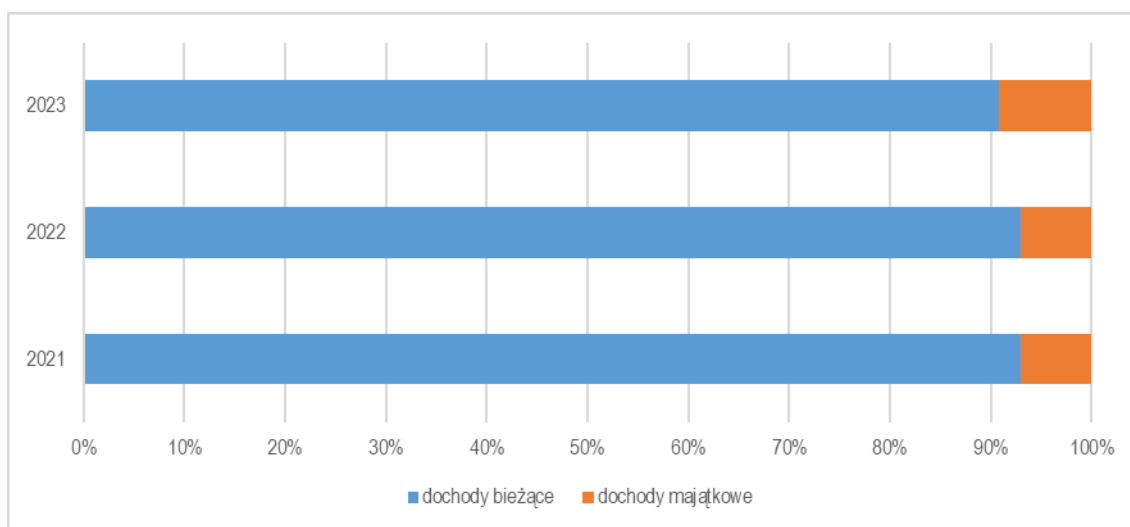
W 2023 r. wyższą dynamikę dochodów bieżących w miastach na prawach powiatu można zauważyć m.in. w dochodach z tytułu udziału w CIT – 140,8% oraz z tytułu subwencji ogólnej (części bieżącej) - 134,0%.

Dochody z tytułu podatku od nieruchomości, w porównaniu z rokiem 2022, wzrosły o 11,3%.

Dochody bieżące miast na prawach powiatu w latach 2021-2023 (w mln zł)

Struktura dochodów ogółem miast na prawach powiatu w latach 2021-2023

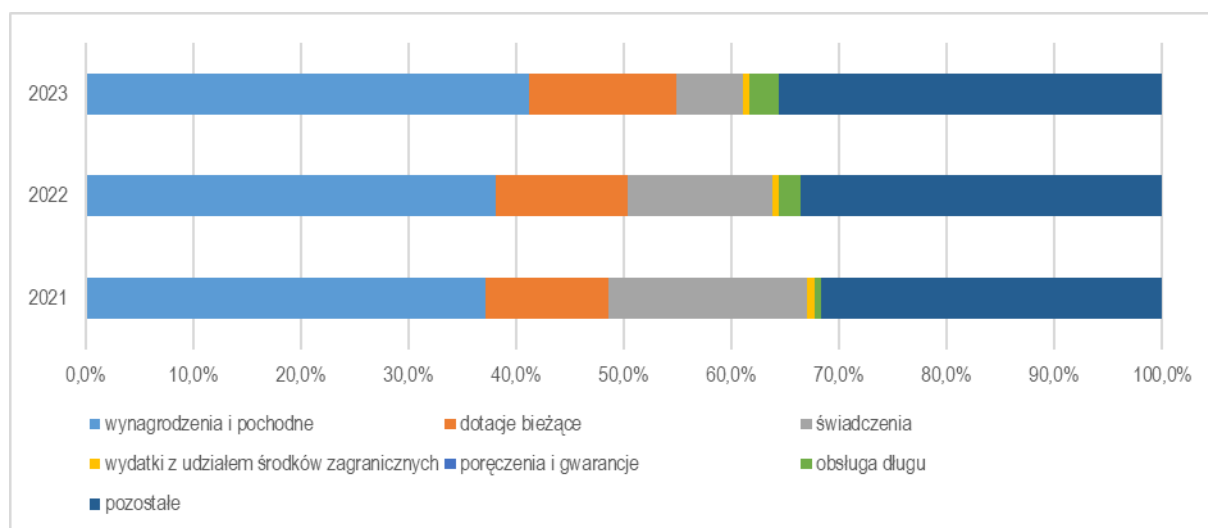

W strukturze dochodów ogółem w miastach na prawach powiatu w 2023 r., w porównaniu do 2022 r., udział dochodów bieżących zmniejszył się o 2,2 punktu procentowego.

2. Wydatki bieżące

Struktura wydatków bieżących miast na prawach powiatu w latach 2021-2023

W 2023 r., w strukturze wydatków bieżących miast na prawach powiatu przeważały wydatki na wynagrodzenia i pochodne (41,2%), pozostałe wydatki bieżące (35,6%) oraz dotacje na zadania bieżące (13,7%). Wydatki miast na prawach powiatu w tych grupach stanowiły łącznie 90,5% wydatków bieżących.

Wydatki bieżące miast na prawach powiatu w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela (w mln zł)

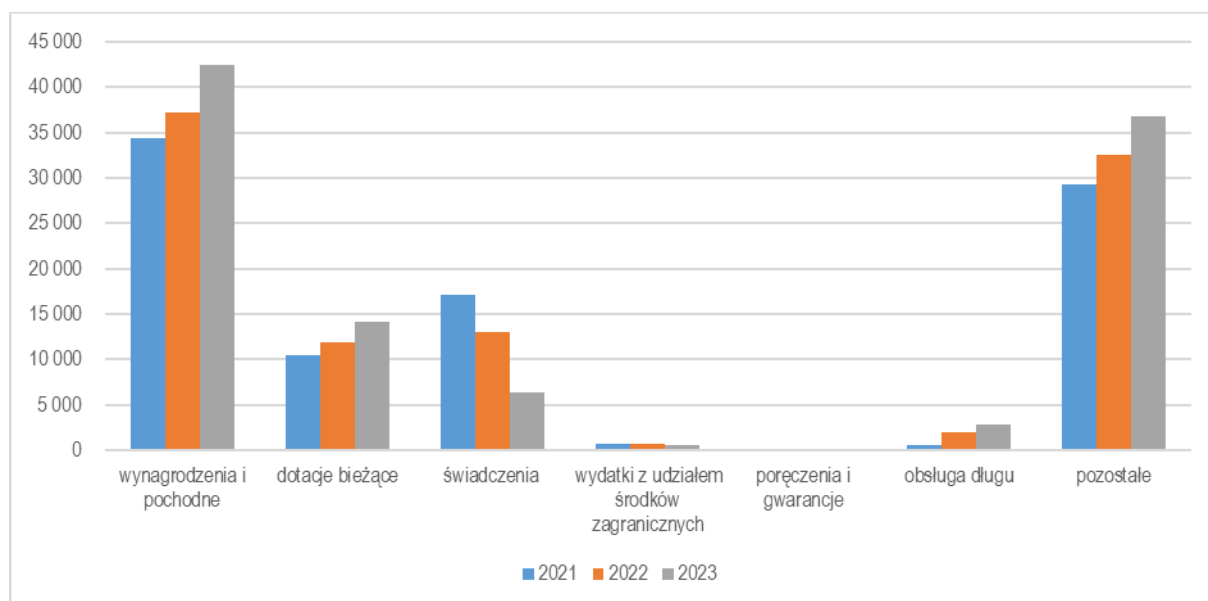
Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Wydatki bieżące, z tego:	92 555	97 310	103 106	104,8%	105,1%	106,0%
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	34 426	37 213	42 443	106,7%	108,1%	114,1%
dotacje na zadania bieżące	10 508	11 898	14 152	108,5%	113,2%	118,9%
świadczenia na rzecz osób fizycznych	17 155	13 052	6 345	97,6%	76,1%	48,6%
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp	694	724	624	99,9%	104,3%	86,2%
wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	9	18	8	180,0%	200,0%	44,4%
wydatki na obsługę długu	557	1 922	2 801	75,3%	345,1%	145,7%
pozostałe wydatki bieżące	29 206	32 484	36 734	107,0%	111,2%	113,1%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

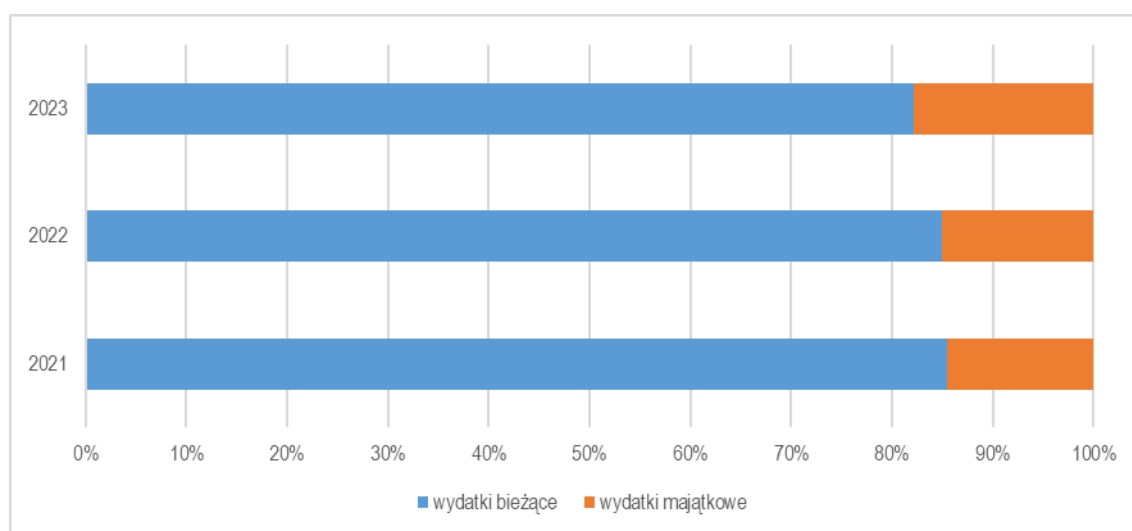
W 2023 r., w stosunku do 2022 r., wydatki bieżące miast na prawach powiatu wzrosły o 6,0%, a w porównaniu roku 2022 do roku 2021 o 5,1%.

W 2023 r., w porównaniu do 2022 r., największy wzrost odnotowano w wydatkach na obsługę długu (o 45,7%). Wynagrodzenia i składki od nich naliczane, które stanowiły 41,2% wydatków bieżących, wzrosły w stosunku do 2022 r. o 14,1%.

Wydatki bieżące miast na prawach powiatu w latach 2021-2023 (w mln zł)

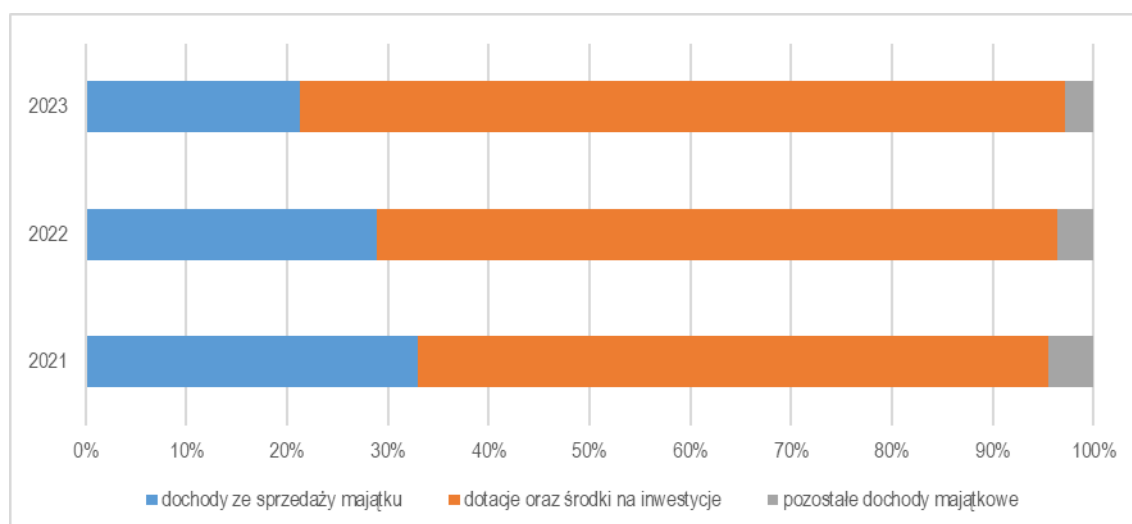
Struktura wydatków ogółem miast na prawach powiatu w latach 2021-2023

W strukturze wykonanych wydatków ogółem miast na prawach powiatu udział wydatków bieżących zmniejszył się z 84,9% w 2022 r. do 82,2% w 2023 r.

3. Dochody majątkowe

Struktura dochodów majątkowych miast na prawach powiatu w latach 2021-2023

W 2023 r. w dochodach majątkowych miast na prawach powiatu największy udział stanowiły dotacje oraz środki na inwestycje – 75,9%.

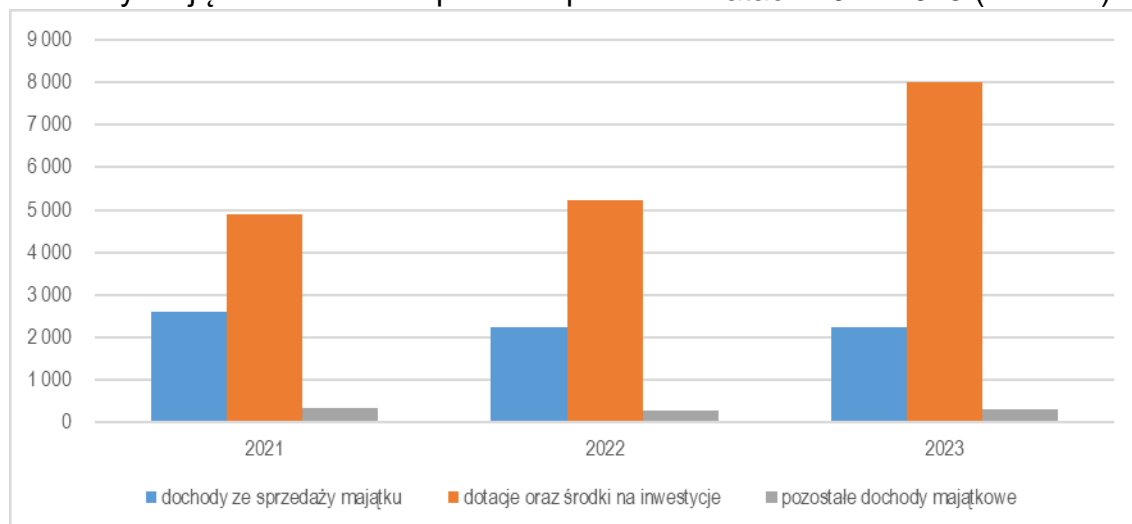
Dochody majątkowe miast na prawach powiatu w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Dochody majątkowe, z tego:	7 849	7 730	10 568	89,9%	98,5%	136,7%
dochody ze sprzedaży majątku	2 594	2 236	2 256	164,0%	86,2%	100,9%
dotacje oraz środki na inwestycje	4 905	5 215	8 012	73,0%	106,3%	153,6%
pozostałe dochody majątkowe	350	279	300	82,0%	79,7%	107,5%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., dochody majątkowe miast na prawach powiatu zwiększyły się o 36,7%, natomiast w porównaniu 2022 r. do 2021 r. zmniejszyły się o 1,5%. Spośród dochodów majątkowych w 2023 r., w porównaniu do 2022 r., największy wzrost odnotowano w dotacjach oraz środkach na inwestycje – o 53,6%.

Dochody majątkowe miast na prawach powiatu w latach 2021-2023 (w mln zł)

4. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe miast na prawach powiatu w latach 2021-2023 przedstawiały się następująco (w mln zł):

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Wydatki majątkowe, w tym:	15 648	17 258	22 290	102,8%	110,3%	129,2%
Inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ufp	13 895	14 720	19 532	98,8%	105,9%	132,7%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., wydatki majątkowe miast na prawach powiatu zwiększyły się o 29,2%, a w porównaniu roku 2022 do roku 2021, zwiększyły się o 10,3%. Wydatki inwestycyjne w porównaniu do roku 2022 zwiększyły się o 32,7%, zaś w porównaniu 2022 r. do 2021 r. zwiększyły się o 5,9%.

5. Wynik budżetów miast na prawach powiatu

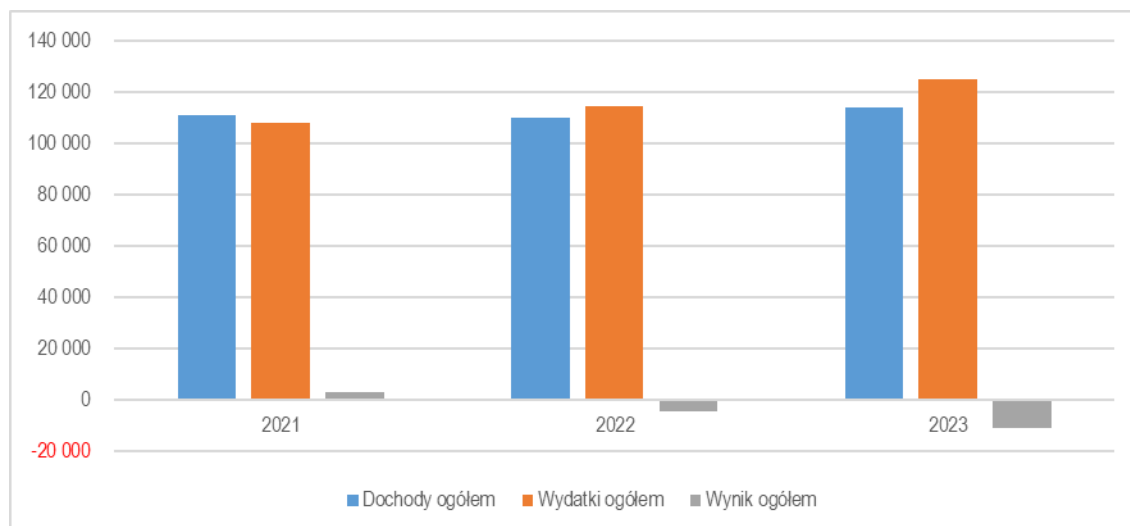
Dochody, wydatki oraz wynik miast na prawach powiatu w latach 2021-2023 w podziale na dochody i wydatki bieżące i majątkowe przedstawia poniższa tabela (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
I. DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	111 046	110 196	114 342	110,7%	99,2%	103,8%
I.1 Dochody bieżące	103 197	102 466	103 774	112,7%	99,3%	101,3%
I.2 Dochody majątkowe	7 849	7 730	10 568	89,9%	98,5%	136,7%
II. WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	108 203	114 568	125 396	104,5%	105,9%	109,5%
II.1 Wydatki bieżące	92 555	97 310	103 106	104,8%	105,1%	106,0%
II.2 Wydatki majątkowe	15 648	17 258	22 290	102,8%	110,3%	129,2%
III. WYNIK OGÓŁEM (I-II)	2 843	-4 372	-11 054			
WYNIK BIEŻĄCY per saldo (I.1-II.1)	10 642	5 156	668			
Łączna kwota nadwyżek operacyjnych	10 641	5 237	2 068		X	
Łączna kwota deficytów operacyjnych	0	-81	-1 400			
WYNIK MAJĄTKOWY (I.2-II.2)	-7 799	-9 528	-11 722			
Relacja wyniku bieżącego do dochodów bieżących	10,3%	5,0%	0,6%		X	

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

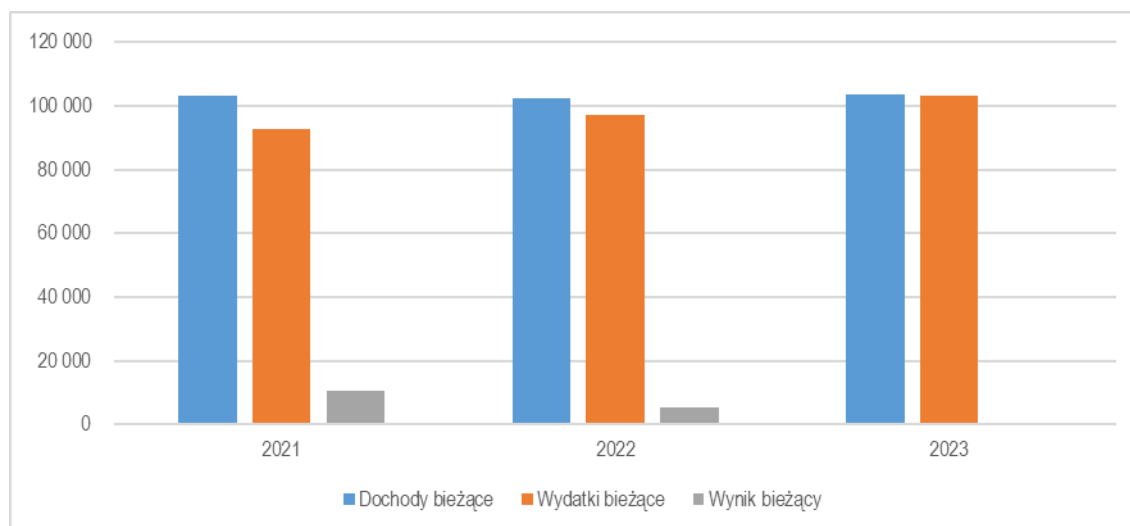
Nadwyżka operacyjna w miastach na prawach powiatu w 2023 r. wynosiła 668 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu do 2022 r. o 4 488 mln zł. Wynik majątkowy (dochody majątkowe - wydatki majątkowe) w 2023 r. wyniósł -11 722 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik miast na prawach powiatu w latach 2021-2023 (w mln zł)

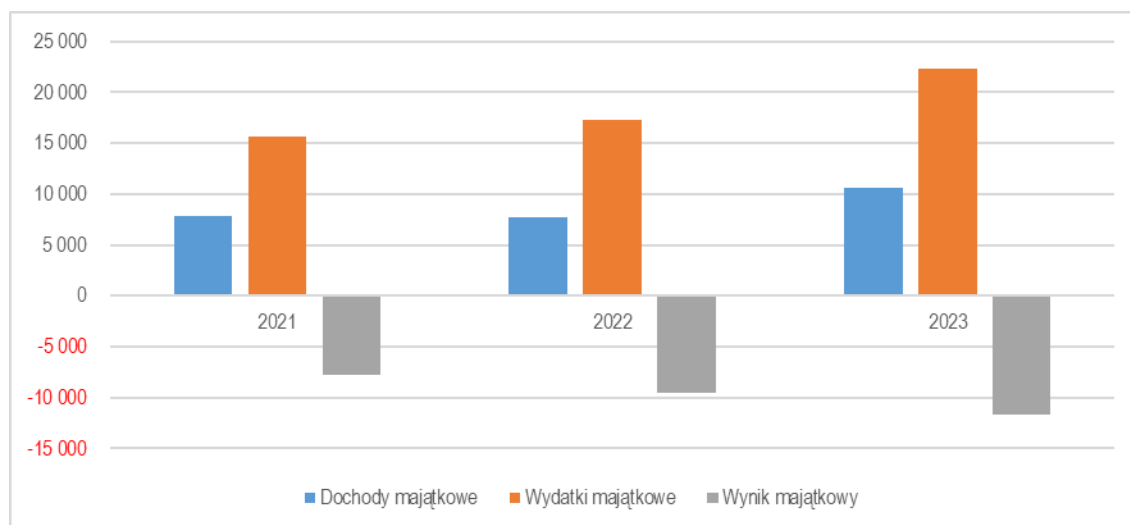
Budżety miast na prawach powiatu w 2023 r. zamknęły się deficytem w wysokości 11 054 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik bieżący miast na prawach powiatu w latach 2021-2023 (w mln zł)

W latach 2021-2023 miasta na prawach powiatu wypracowały nadwyżkę operacyjną, która wyniosła w 2021 r. 10 642 mln zł, w 2022 r. 5 156 mln zł i w 2023 r. 668 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik majątkowy miast na prawach powiatu w latach 2021-2023
(w mln zł)

W 2023 r. wydatki majątkowe w miastach na prawach powiatu zostały zrealizowane na poziomie 22 290 mln zł, z czego 10 568 mln zł, tj. 47,4% mogły być sfinansowane z dochodów majątkowych.

W poniższym zestawieniu przedstawiono dane dotyczące liczby miast na prawach powiatu według osiągniętego wyniku bieżącego w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Dodatni wynik bieżący	66	53	45
Ujemny wynik bieżący	0	13	21

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

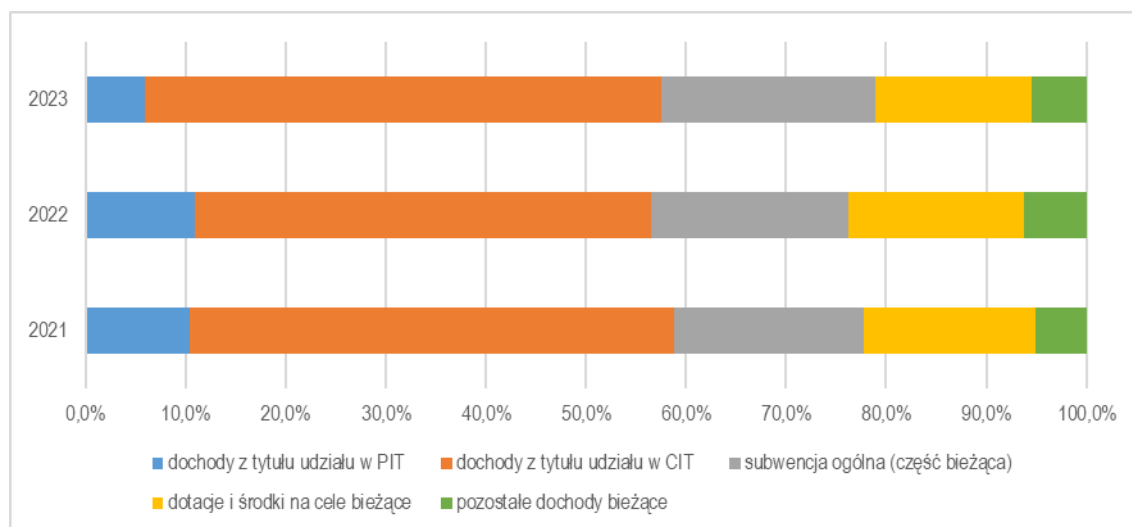
W 2023 r. 45 miast na prawach powiatu wykazało dodatni wynik bieżący.

Szczegółowe dane w zakresie realizacji budżetów dotyczące poszczególnych miast na prawach powiatu przedstawiono w załącznikach.

Część V Wykonanie budżetów województw

1. Dochody bieżące

Struktura dochodów bieżących województw w latach 2021-2023

W strukturze dochodów bieżących województw w 2023 r. największy udział stanowiły: dochody z tytułu udziału w CIT - 51,6%, subwencja ogólna (część bieżąca) - 21,3%, dotacje i środki na cele bieżące - 15,6%.

W poniższym zestawieniu przedstawiono zbiorcze dane dotyczące wykonanych dochodów bieżących województw w latach 2021-2023 (w mln zł)

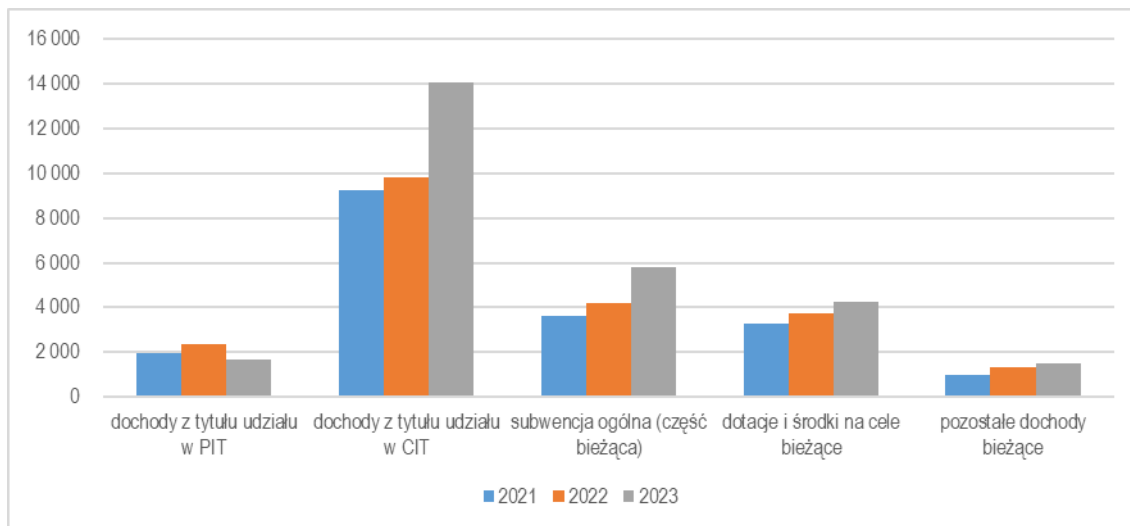
Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
DOCHODY OGÓŁEM, w tym:	22 827	24 643	32 141	108,9%	108,0%	130,4%
Dochody bieżące, z tego:	19 091	21 442	27 283	112,8%	112,3%	127,2%
dochody z tytułu udziału w PIT	1 983	2 342	1 647	112,5%	118,1%	70,3%
dochody z tytułu udziału w CIT	9 240	9 787	14 074	126,7%	105,9%	143,8%
subwencja ogólna (część bieżąca)	3 615	4 220	5 812	115,0%	116,7%	137,7%
dotacje i środki na cele bieżące	3 286	3 755	4 268	86,4%	114,3%	113,7%
pozostałe dochody bieżące	967	1 338	1 481	104,1%	138,4%	110,7%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

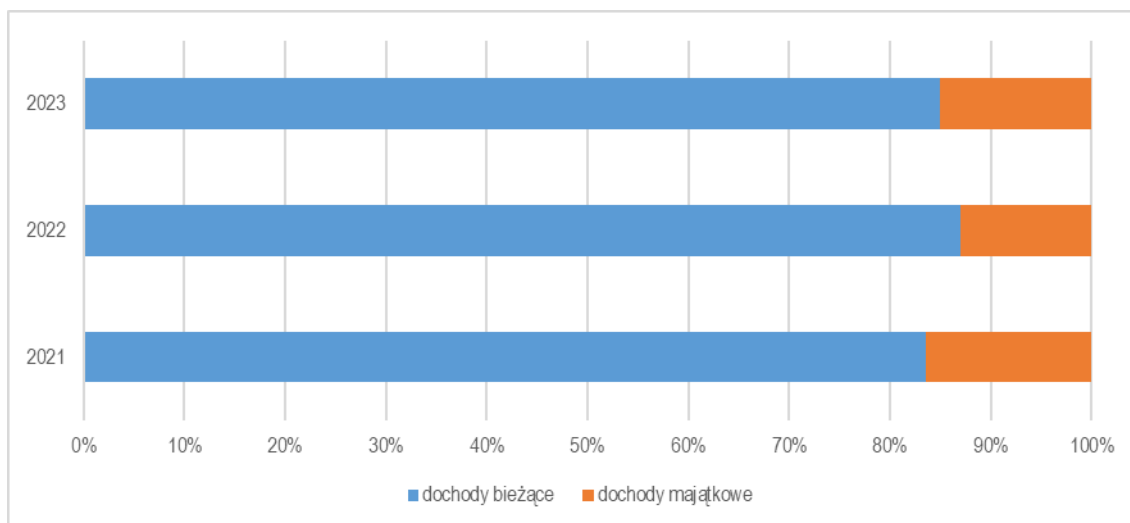
W 2023 r., w stosunku do 2022 r., dochody bieżące zwiększyły się o 27,2%, a w porównaniu roku 2022 do roku 2021 o 12,3%. Dochody ogółem w 2023 r. zwiększyły się w stosunku do 2022 r. o 30,4%, a w 2022 r., w stosunku do 2021 r. zwiększyły się o 8,0%.

Wśród dochodów bieżących zrealizowanych przez województwa w 2023 r., w porównaniu do 2022 r., wzrost dochodów nastąpił m.in. z tytułu udziału w CIT o 43,8% oraz z tytułu subwencji ogólnej (części bieżącej) o 37,7%.

Dochody bieżące województw w latach 2021-2023 (w mln zł)

Struktura dochodów ogółem województw w latach 2021-2023

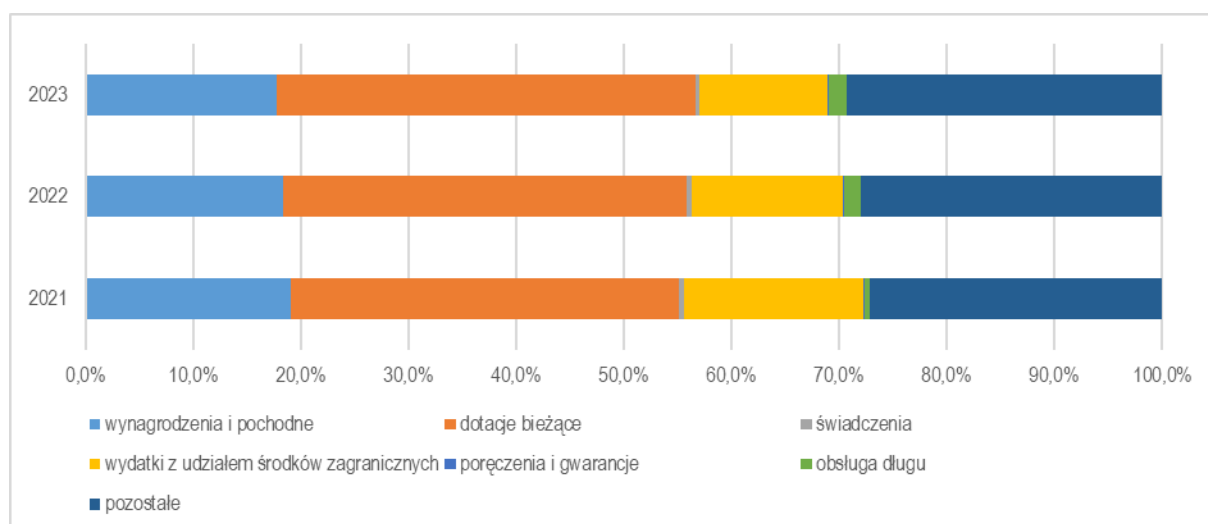

Udział dochodów bieżących województw w strukturze dochodów ogółem zmniejszył się z 87,0% w roku 2022 do 84,9% w roku 2023.

2. Wydatki bieżące

Struktura wydatków bieżących województw w latach 2021-2023

W strukturze wydatków bieżących województw w 2023 r. przeważały dotacje na zadania bieżące stanowiące 38,9% tych wydatków. Wydatki na wynagrodzenia i pochodne stanowiły 17,8% wydatków bieżących.

Wydatki bieżące województw w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Wydatki bieżące, z tego:	13 291	15 839	19 645	104,5%	119,2%	124,0%
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	2 539	2 922	3 496	108,5%	115,1%	119,6%
dotacje na zadania bieżące	4 799	5 932	7 646	107,8%	123,6%	128,9%
świadczenia na rzecz osób fizycznych	56	71	88	109,8%	126,8%	123,9%
wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 upf	2 226	2 226	2 335	77,3%	100,0%	104,9%
wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji	15	19	26	166,7%	126,7%	136,8%
wydatki na obsługę długu	62	253	316	63,3%	408,1%	124,9%
pozostałe wydatki bieżące	3 594	4 415	5 738	124,5%	122,8%	130,0%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

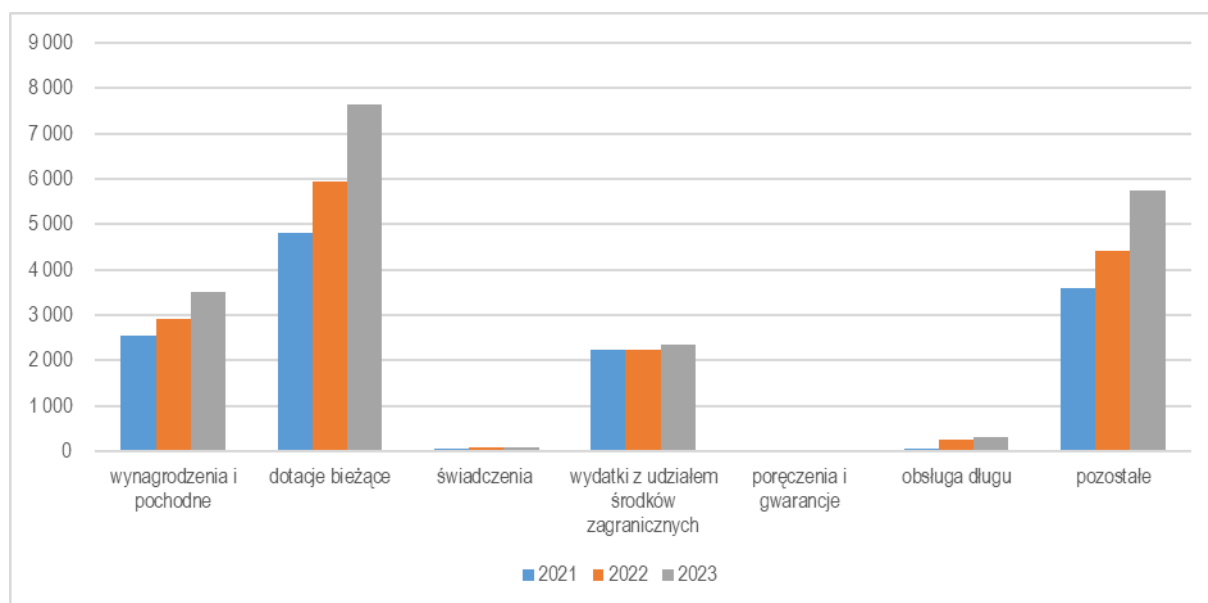
W 2023 r., w stosunku do 2022 r., wydatki bieżące województw zwiększyły się o 24,0%, a w porównaniu roku 2022 do roku 2021 o 19,2%.

Wśród wydatków bieżących zrealizowanych przez województwa w 2023 r., w porównaniu z 2022 r., wzrosły m.in. pozostałe wydatki bieżące – o 30,0% oraz dotacje na zadania bieżące – o 28,9%.⁴

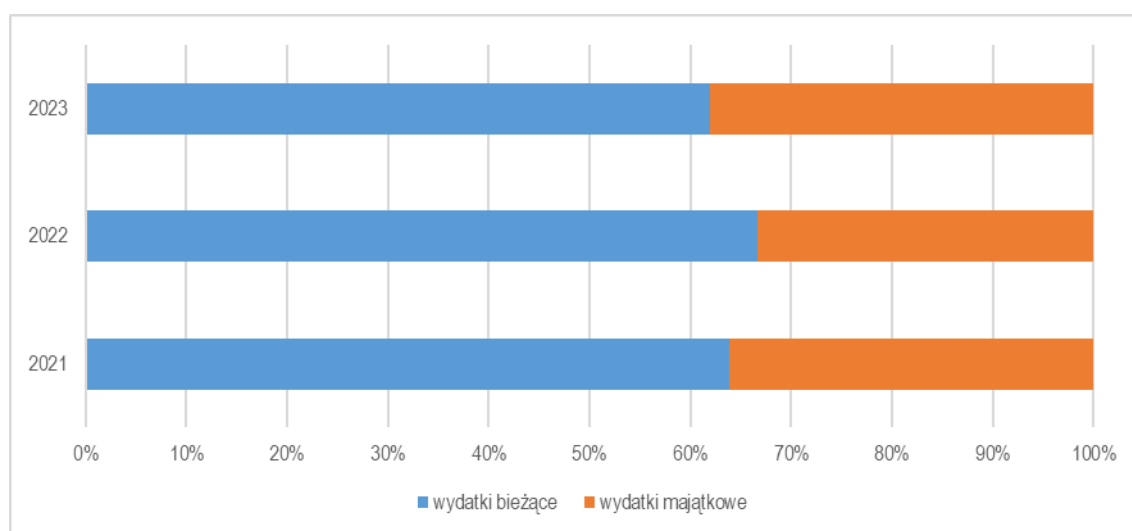
Wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane wzrosły, w stosunku do 2022 r., o 19,6%.

⁴ pomijając kategorię wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji, która stanowi znikomą część w strukturze wydatków bieżących

Wydatki bieżące województw w latach 2021-2023 (w mln zł)

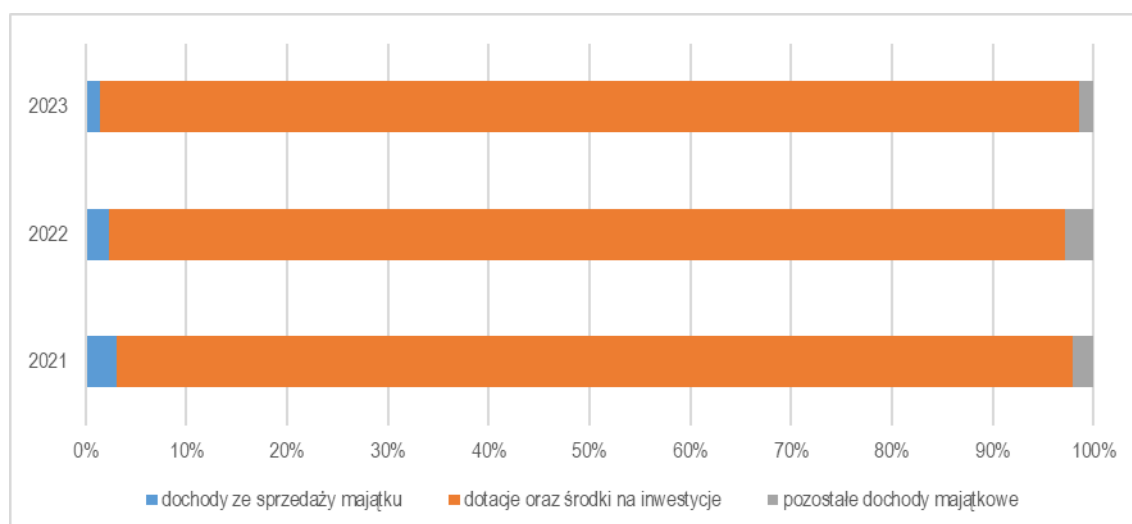
Struktura wydatków ogółem województw w latach 2021-2023

Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem województw zmniejszył się z 66,6% w 2022 r. do 61,9% w 2023 r.

3. Dochody majątkowe

Struktura dochodów majątkowych województw w latach 2021-2023

W 2023 r. w dochodach majątkowych województw najistotniejszy udział stanowiły dotacje oraz środki na inwestycje. Ich udział zwiększył się z 94,9% w 2022 r. do 97,1% w 2023 r.

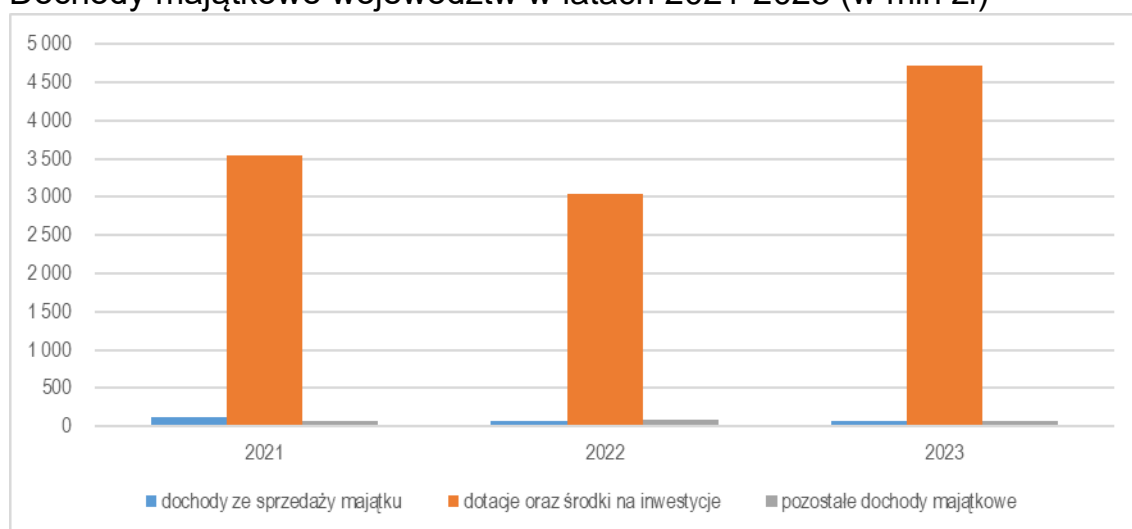
Dochody majątkowe województw w latach 2021-2023 przedstawia poniższa tabela (w mln zł):

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Dochody majątkowe, z tego:	3 735	3 200	4 858	92,8%	85,7%	151,8%
dochody ze sprzedaży majątku	116	73	71	122,1%	62,9%	97,3%
dotacje oraz środki na inwestycje	3 540	3 036	4 718	91,6%	85,8%	155,4%
pozostałe dochody majątkowe	79	91	69	117,9%	115,2%	75,8%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., dochody majątkowe województw zwiększyły się o 51,8%, a w porównaniu 2022 r. do 2021 r. zmniejszyły się o 14,3%.

Dochody majątkowe województw w latach 2021-2023 (w mln zł)

4. Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe województw w latach 2021-2023 przedstawiały się następująco (w mln zł):

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Wydatki majątkowe, w tym:	7 511	7 942	12 089	107,5%	105,7%	152,2%
Inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ufp	7 097	7 410	11 425	106,5%	104,4%	154,2%

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., wydatki majątkowe województw zwiększyły się o 52,2%, a w porównaniu roku 2022 do roku 2021 zwiększyły się o 5,7%. Wydatki inwestycyjne zrealizowane w 2023 r., zwiększyły się o 54,2% w porównaniu do roku 2022, natomiast w porównaniu roku 2022 do roku 2021 zwiększyły się o 4,4%.

5. Wynik budżetów województw

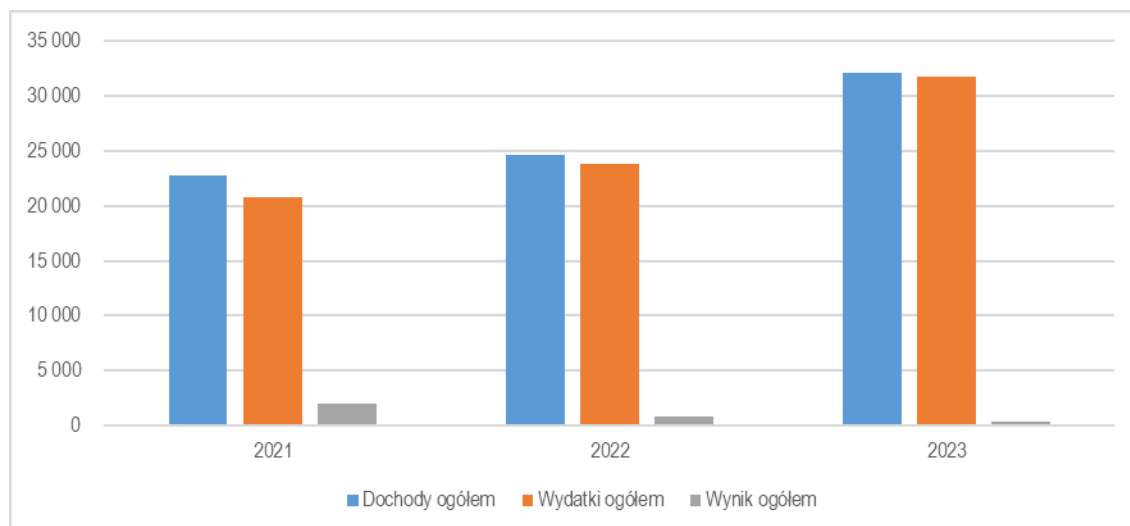
Dochody, wydatki oraz wynik województw w latach 2021-2023 w podziale na bieżące i majątkowe przedstawia poniższa tabela (w mln zł).

Wyszczególnienie	Wykonanie			Dynamika (rok poprz.=100)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
I. DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	22 827	24 643	32 141	108,9%	108,0%	130,4%
I.1 Dochody bieżące	19 091	21 442	27 283	112,8%	112,3%	127,2%
I.2 Dochody majątkowe	3 735	3 200	4 858	92,8%	85,7%	151,8%
II. WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	20 802	23 781	31 734	105,6%	114,3%	133,4%
II.1 Wydatki bieżące	13 291	15 839	19 645	104,5%	119,2%	124,0%
II.2 Wydatki majątkowe	7 511	7 942	12 089	107,5%	105,7%	152,2%
III. WYNIK OGÓŁEM (I-II)	2 025	862	407			
WYNIK BIEŻĄCY per saldo (I.1-II.1)	5 800	5 603	7 638			
Łączna kwota nadwyżek operacyjnych	5 801	5 603	7 638		X	
Łączna kwota deficytów operacyjnych	0	0	0			
WYNIK MAJĄTKOWY (I.2-II.2)	-3 776	-4 742	-7 231			
Relacja wyniku bieżącego do dochodów bieżących	30,4%	26,1%	28,0%		X	

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

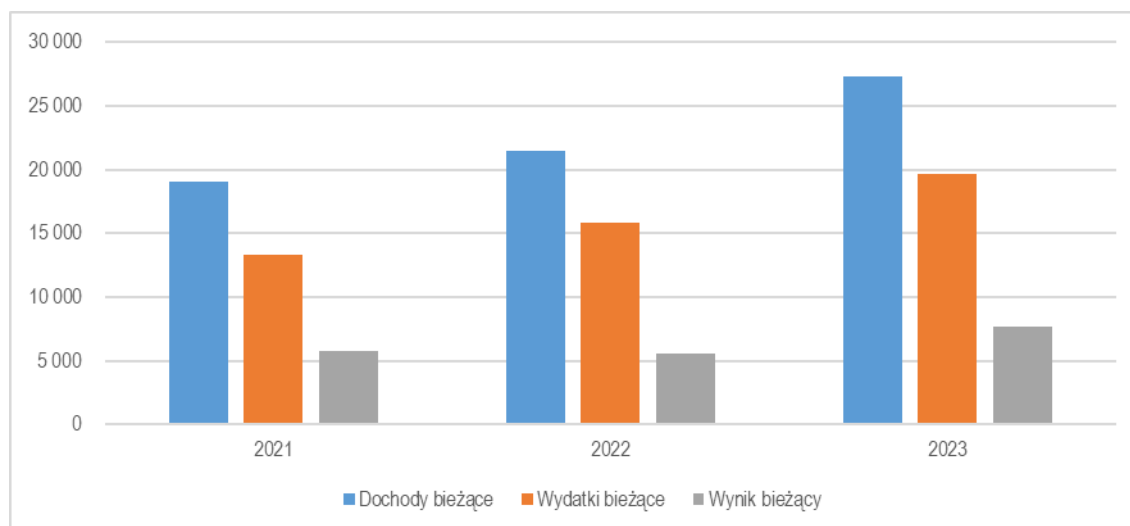
W 2023 r. nadwyżka bieżąca (dochody bieżące - wydatki bieżące) w województwach wynosiła 7 638 mln zł. W porównaniu do roku 2022 zwiększyła się o 2 035 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik ogółem województw w latach 2021-2023 (w mln zł)

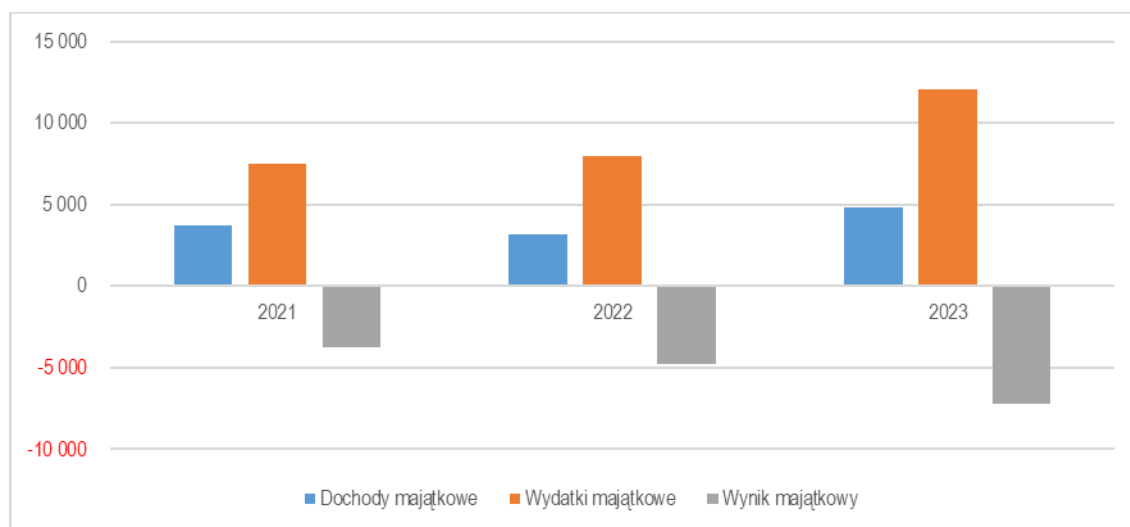
W 2023 r. budżety samorządów województw zamknęły się nadwyżką w wysokości 407 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik bieżący województw w latach 2021-2023 (w mln zł)

W roku 2023, w stosunku do roku 2022, nadwyżka bieżąca samorządów województw zwiększyła się z kwoty 5 603 mln zł do kwoty 7 638 mln zł.

Dochody, wydatki i wynik majątkowy województw w latach 2021-2023 (w mln zł)

W 2023 r. wydatki majątkowe województw zostały zrealizowane w wysokości 12 089 mln zł, z czego 4 858 mln zł, tj. 40,2% mogło być sfinansowane z dochodów majątkowych.

W poniższym zestawieniu przedstawiono dane dotyczące liczby województw według osiągniętego wyniku bieżącego w latach 2021-2023:

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Dodatni wynik bieżący	16	16	16
Ujemny wynik bieżący	0	0	0

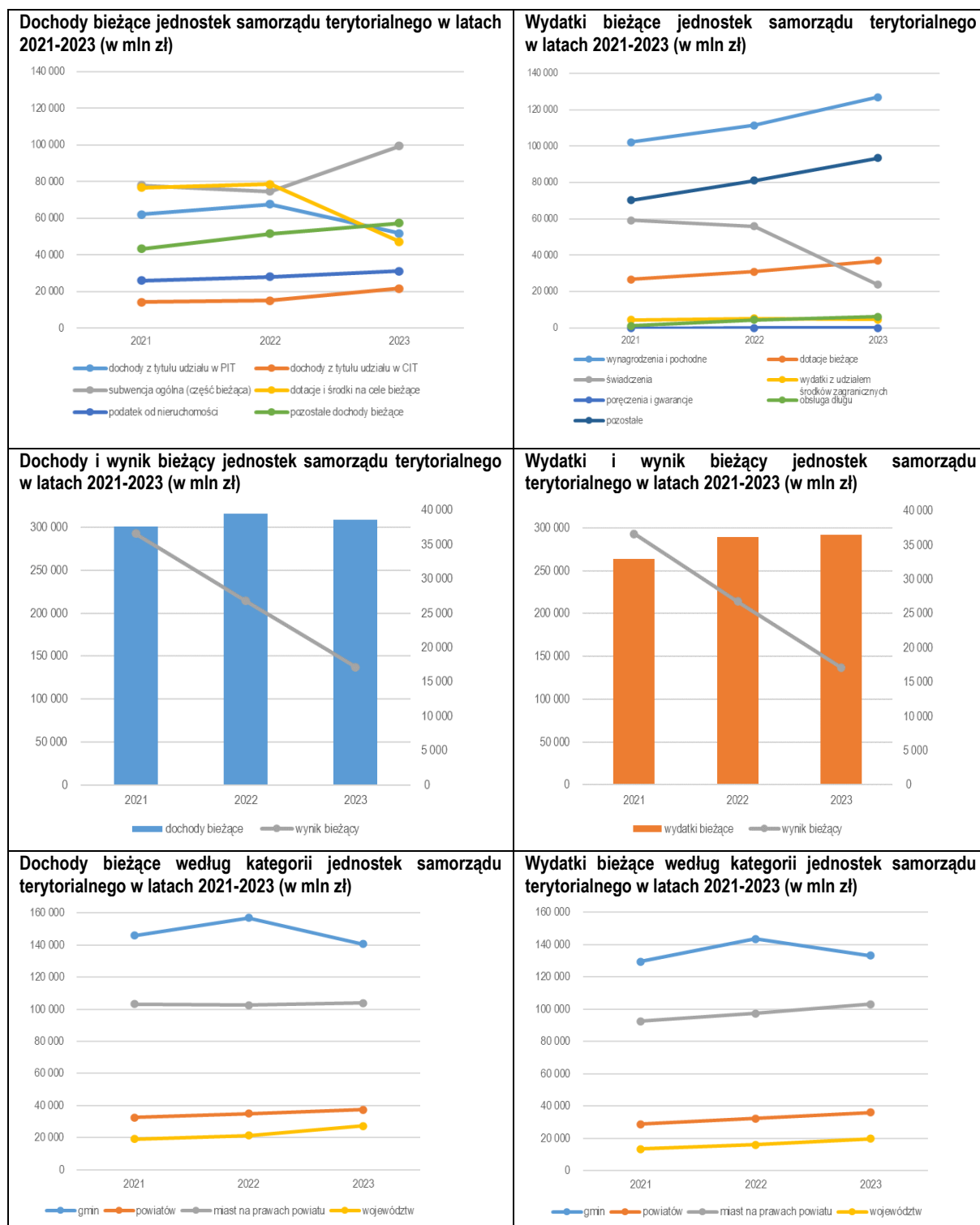
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za lata 2021-2023 (Min. Fin.)

W latach 2021-2023 wszystkie województwa wykazały nadwyżkę operacyjną.

Szczegółowe dane w zakresie realizacji budżetów dotyczące poszczególnych województw przedstawiono w załącznikach.

Część VI Podsumowanie

Dochody i wydatki bieżące

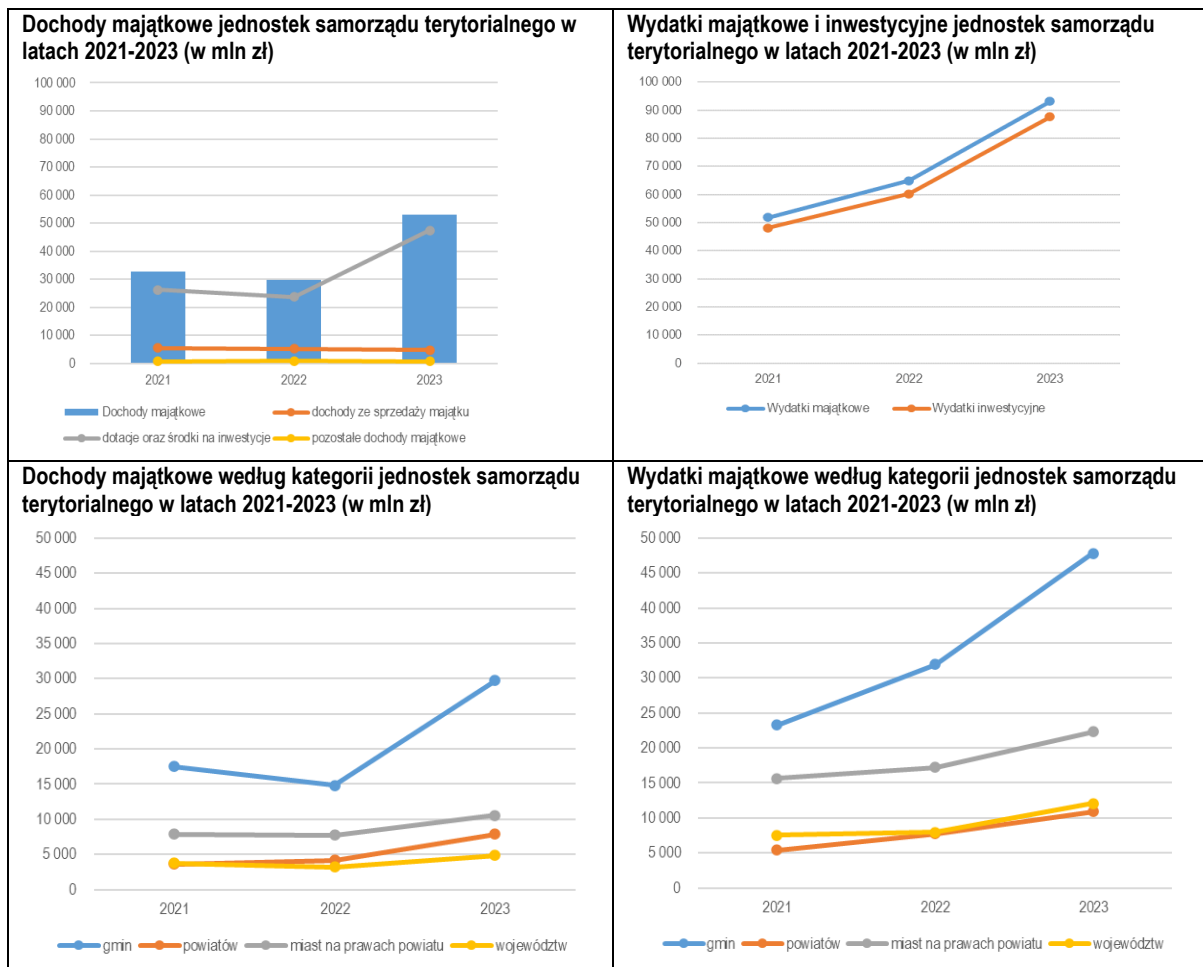
W 2023 r., w porównaniu z 2022 r., większość źródeł dochodów bieżących wykazywało wzrost, m.in. wyższą dynamikę dochodów bieżących jednostki samorządu terytorialnego uzyskały z dochodów z tytułu udziału w CIT (143,9%) oraz subwencji ogólnej (części bieżącej) (133,1%).

W 2023 r., w stosunku do 2022 r. najwyższy wzrost dochodów bieżących wystąpił w województwach (27,2%).

W 2023 r. wydatki bieżące jednostek samorządu terytorialnego wynosiły 291 835 mln zł, co stanowiło 94,5% dochodów bieżących (308 979 mln zł).

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., najwyższy wzrost wydatków bieżących miał miejsce w województwach – 24,0%.

Dochody i wydatki majątkowe

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., dochody majątkowe jednostek samorządu terytorialnego zwiększyły się o 77,2%. We wszystkich kategoriach jednostek odnotowano wzrost dochodów majątkowych. W 2023 r., w porównaniu do 2022 r. najwyższy wzrost dochodów majątkowych wystąpił w gminach (o 100,1%).

W 2023 r., w stosunku do 2022 r., wydatki majątkowe jednostek samorządu terytorialnego zwiększyły się o 43,5%.

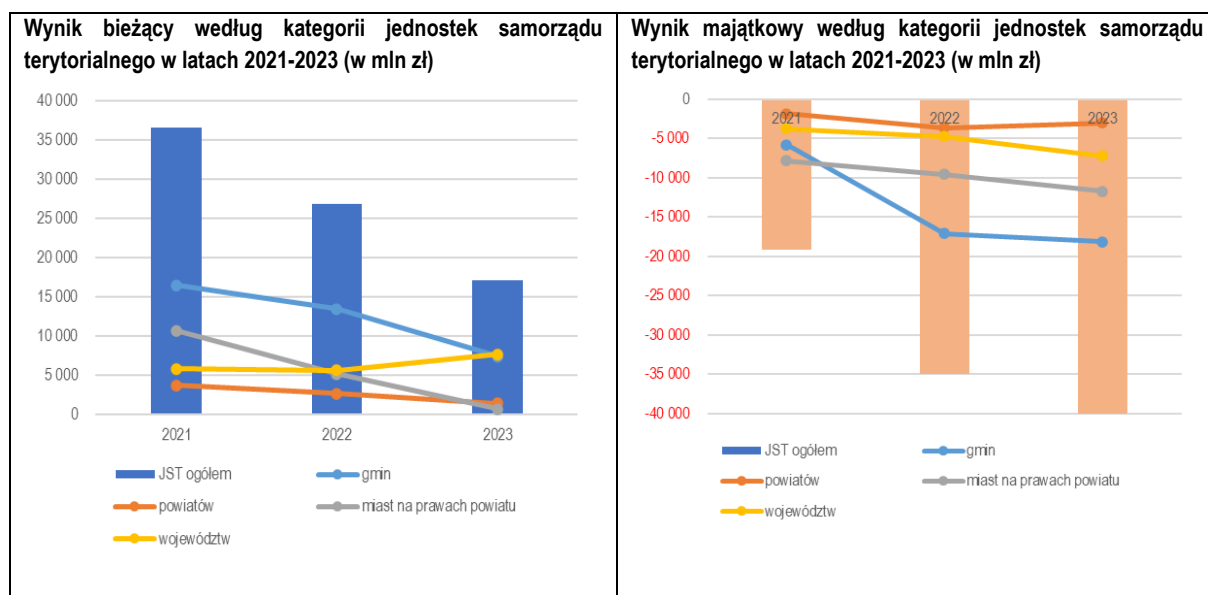
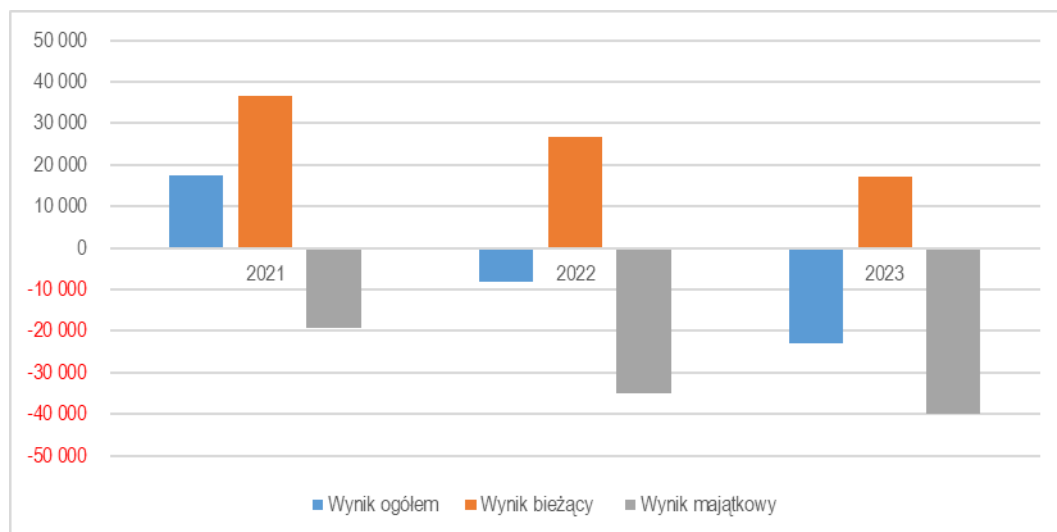
We wszystkich kategoriach jednostek odnotowano wzrost wydatków majątkowych. Najwyższy wzrost miał miejsce w województwach, gdzie wydatki majątkowe wykonane w roku 2023 były o 52,2% wyższe, niż w roku 2022.

Wydatki inwestycyjne w 2023 r. stanowiły 94,1% wydatków majątkowych, a w latach 2021 i 2022 odpowiednio - 92,8% i 92,9%.

Wynik

Wynik ogółem, wynik bieżący i wynik majątkowy jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023 (w mln zł)

Należy nadmienić, że realizacja budżetów jednostek samorządu terytorialnego w latach 2021-2023, przebiegała w warunkach epidemii COVID-19 oraz zwalczania jej skutków. Dodatkowo, w latach 2022-2023 wpływ na gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego miał kryzys uchoźczy, będący skutkiem inwazji zbrojnej Rosji na Ukrainę. Kolejnym czynnikiem wpływającym na kształtowanie się wyniku bieżącego była inflacja, która częściowo zniwelowała nominalny wzrost kwot nadwyżek operacyjnych.

1. W 2023 r., w porównaniu do 2022 r., nadwyżka operacyjna w jednostkach samorządu terytorialnego zmniejszyła się o 9 655 mln zł, tj. o 36,0%, z tego:
  - w gminach o 6 004 mln zł, tj. o 44,7%,
  - w powiatach o 1 198 mln zł, tj. o 45,7%,
  - w miastach na prawach powiatu o 4 488 mln zł, tj. o 87,0%,
  - natomiast w województwach zwiększyła się o 2 035 mln zł, tj. o 36,3%.
2. W 2023 roku, 2 384 jednostek samorządu terytorialnego (84,9% ogółu) osiągnęło dodatnią różnicę między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, w tym wszystkie 16 województw.
3. Liczba jednostek wykazujących w 2023 r. ujemny wynik bieżący wyniosła 423 i w porównaniu do 2022 r. zwiększyła się o 346 jednostek, przy czym ujemny wynik bieżący:
  - w 2023 r. wystąpił w 347 gminach, 55 powiatach oraz w 21 miastach na prawach powiatu,
  - w 2022 r. wystąpił w 57 gminach, 7 powiatach oraz w 13 miastach na prawach powiatu.
4. W 2023 r. we wszystkich kategoriach jednostek samorządu terytorialnego wynik majątkowy (dochody majątkowe – wydatki majątkowe) był ujemny.

Załączniki:

Tabela 1 Wynik bieżący w gminach w latach 2021-2023

Tabela 2 Wynik bieżący w powiatach w latach 2021-2023

Tabela 3 Wynik bieżący w miastach na prawach powiatu w latach 2021-2023

Tabela 4 Wynik bieżący w województwach w latach 2021-2023